

sione laudis Invallis psal.
Hug v i psalterio qd evas
psal. **Hugo** v l in
psois ecclesiasticis q sicut vasa psal
morū Quid at o sit et eccā subiun
git dices veritatem tuam deus

Cass v q dñi pmissa cōplen
tū. da sunt psallam tibi
in cytha **Hug** p cytharā qē
ra] **Hug** instrum̄tūz cō
caū. a ab inferiori reddit sonū. in
telligē caro. psallā ergo in morti
ficacē carnis tibi q̄ es Sc̄us iste

Hugo v sacerdator xpiano
rū cōtemplatiūz te p
fide opantem **Hug** exultabunt labia
mea cum cātauero tibi] v letus a
hilaris ero i laudāto te. i psalmo
dia. a in oratione mea Et nō tātū
ore laudabo te. s. a anima mea. lau
dabit. Juxta illud apli v ad choz.
xī. psallā spū. psallām z mēte. a
addit. quā redemisti. p̄cio sanguini
mis tui Alter mistice Exultabunt
labia mea In terio rāvī itellectus
a affectū cātauero tibi i ecclā
de qb̄ labijs dicit psal. alio loco
diffusa est gratia in labijs tuis.

Cass vāt hoc spūaliter itel
ligēs adiecit a anima
mea quā redemisti. Ipa gaud;
in labijs interi qb̄ tacite clamat
ad dñm Nec solum confiteor in
anima mea **Hug** a lingua mea
tota die v assidue meditabit in
sticā **Nico** v ex meditacione
tuā **Hugo** v ex meditacione
tuā **Nico** cordis o sit et in
sticā tuā cū confusia reueritī fue
rit q̄ q̄unt **Hugo** v i demōes
mala m

dunc cū hō incipit facere p̄maz. Et
reuerent̄ v timet. cū fortis p̄seuat
et supat septacōes eoz. Vel ana
goz. **Col**. de supm̄ p̄t i deversi
culis expo. **Cass** Lingua suaz
m. vt vīz. **Cass** dicit ethalit̄
meditaturā eē iusticiā dñi corporis
sbam. q̄ tūc plenissime laudes dñi
meditabiē qn̄ regnū ei⁹ in illa re
surrectōe mortuox p̄cepit cū o fu
siā reueritī fuerit q̄ q̄ut mala m

Qd vīq plenissime tunc fiet. qn̄ a
dextris iusti et a sinistris ip̄ij sue
rint collocati Tūc ḡ secure exulta
cōs tps ē sc̄is. qn̄ iā locū dñia cōis
ip̄ij nō halebūt. a letabunt iusti
cū maloz oīm fmin⁹ abuenerit. a
bō dñs sine fine cōcessit in q̄ xpia
noz p̄manet indefecta peticio.

Col Cū totus hic p̄s grāz dñi
q̄ ḡtis dat summa itētōne
cōmēdet. humiliē dēp̄cemur eu v
grā ip̄i⁹ sic nos sp̄ p̄ueniat a seq
tur. qn̄ e a sp̄ meditemur in cor
de atq̄ cōpleam⁹ in ope. q̄ bñpla
cita sue fuit volūtati Cū ē hono et
gloria in secula seculoꝝ. Amē.

Psalm⁹. lxxi.

D EUS iudicū
Titulus in salomonē
R dicūt hebrei mo
fitores n̄i. q̄ dñ fecit hūc psalmū
orās p̄ filio suo salomōe v regnū
sb manu suā prosperaretur i justi

lia et veritate. a ideo intitulatus a sa-
lomone tanq ab eo p quo siebat
ora. **Iero.** Sed hoc penit stare
intelligatur de salomone filio d8.
quod Salomon non dñabatur vsc ad
terram orbis terrarū sicut iste p̄s
de filio regis de quo loquitur innu-
it. **Coll.** Vñ scdm Jero. Augus.
ppleta de christo rege q est xerius
salomon. **Cass** q ipse homi
pacifus. nem diaboli
versua deceptu ad creatoris sui
duocat obsequiu. ipse est enim me-
diator dea hominū. hodieq inter-
pellat p **Aug.** Per quez ex mī
nobis. **Coll.** Per quez ex mī
remissione peccatum: reconciliatur
do. **Vñ Apt's ait.** Cui mīmici esse
mus reconciliati sumus deo p mor-
tem filij. **Olo** Psalmus igitur
eius. **Cassio** iste dirigitur in
salomonem in christū q ē vere pa-
cificus. pro ut iphius vba
cū **Cassio**. testantur cui dicit
Pacem mā dō vobis pacē mean-
telinq. **Aug.** Non pacem quam
vobis. nouit a querit hic
mundus. sū illam pacē de q dicitur
apud prophetam dabo eis solacium
reum: pacē sup pacē. cū s. paci re-
conciliationis addit pax immorta-
litas. **Propheta** ḡ denuncians
tis. **Pi** xpi p̄tate iudicaria; di-
git sermonē suū ab dñu patrē. d.
Deus ipater iudicium tuū regi-
da. Doc factū legimus in eu-
angelio Jobis vbi ait. Pater omne
iudicium dedit filiol. a iusticia; tuā.

u p̄tatis predice execucōnē filio
regis. a christo q scdm deitatem ē fili⁹
regis eterni p̄is Et scdm humani-
tatem filius d8 regis ut habeat Mat-
t. Et scdm vtrang natura; data ē
ei p̄tās iudicaria. Licit enim ea;
fit p̄tās p̄is a filij in diuis: tū illā
h; filius a p̄e sicut a sbam. filiter
scdm humanitatē; data ē christo
p̄tās q in extremo iudicio appare-
bit in forma humana in q fuit iudi-
catus corā pylato. Apparet tū co-
ram pylato in natura passibili. s
in iudicio apparebit in natura glo-
riosā. **Vdicare pp̄l in tuū.** Hoc
continuatū ab eo qd predicit. Da
iusticiam tuā filio regis. **Judicare**
. i. ad iudicandū actu. pp̄l in tuū. s.
christianū q est pp̄l's p̄is acq̄fitus
sangue filij suū in iusticia. reden-
do ei scdm meritā. a paupes tuos.
Cassio Pauperes dei sūt q mū
humilitati se p oia trahiderūt Naz-
si paup̄ supbiat: nō ē dei paup; a si
locuples hūilitatē diligat: nō ē se-
culi diues. **Judicare** ḡ veros tuos
paupes. **Ieo** vt p̄ presentes
iudicio. **Ieo** erumnas o sola-
tionē capiat sempernā. **Jux** illud
Mat. v. Bū pau. spi. q. ips. ē. rg. cc.
Coll Nec solū da filio regis xpo
iudicium sū fac illū; p̄ pbica-
tores tuos diuulgari p totū mūdū.
Vñ scdm **I**usticiat mōtes pacē
pp̄lo. **Cass** p mōtes apli a apli
viri intelliguntur q ab
superiora firmis eleuati: celesti grē
primant. de qbys vsa. līj. **H**ipulcri
sup mōtes p̄des annūciantis et

*ad hanc pugnaciam
et hunc dyabolum*

predicatis pacem. **I**sti & tales pa-
cem & xp̄; suscipiat fidei populo
predicandum. **E**t colles iusticiā.
Colles dicit ceteros bōs & gradū i-
feriores et apostolos sequentes q̄
eciam suscipiant iusticiā & christi
mandata. **N**IC^O. Deinde s̄b die
p̄dicare. **I**ECO. p̄pheta ad os-
tendendū q̄ p̄fletia sua esset actu-
m aduētu dñi adimplēda. **S**. **I**U-
dicabit iudicio discretionis pau-
peres p̄pli videlicet. **I**ECO. Ut pro
aphas & apl̄os. **I**ECO. eo pau-
peres facit celestib⁹ regnis locuple-
tent et saluos faciet filios pauperum
& imitatores apl̄orū q̄ p̄ eoz p̄di-
cationē christo crediderunt. **A** hu-
miliabit ealu. **C**allumnia
mimicorem. **C**all torē q̄ inno-
centiam alienam in reatu mīcē ex-
quisita machinatione perducere.
q̄d diabolo orgue videbat aptatum qui
humanum genus suis fraudibus
tot seculis probat impetrare. Inua-
dere enim hunc spiritualem tyra-
num humiliabit dominus quādo
illo cum perfidis damnato ficeles
se viderint regnare cum christo.
All. Vel dyabolus dīct⁹ est
calumniator. quia per ea
luminias indeorum occidit christuz
in quem nullum peccatum potuit
inuenire. Hunc calumniam di-
abolū xp̄s humiliavit q̄n p̄ suam
resurrectionē ei abstulit regnum mor-
tis cui⁹ ille p̄tatem gerebat ita ut
ex uno hōie quez decepat om̄es p̄
mortē trahēt ad damnationē. **E**t
dyabolo sic humiliato xp̄s. **L**omane
bitū sole. & ai p̄ie cui⁹ ip̄q̄ e sp̄le

do q̄a victo dyabolo p̄ resurrectionē
nē sedet ad dīxeram p̄uis ubi iā nō
morit & mors illivitra nō dñabat
Let hoc lānū lunā tanq̄ p̄mogē-
tus a mortuis p̄cedēs ecclāz q̄ mor-
taliū decessione & successione tanq̄
luna deficit. & crescit in generatio-
ne & gene. **N**IC^O. Consequentē
rationē. **N**IC^O ōndit de isto iu-
dice dñi ōrō quō venit in hūc mū-
dum. **D**escendit sicut pluvia i rel-
lus. q̄r̄ sicut pluvia cadens in rello
nullū facit strepitū. sic christ⁹ sua
uite imperceptibiliter descendit
in virginem per suam incarnationē
nem ita q̄ latuit etiā mundi p̄n-
cipem sc̄. Sed considerē
demonem. **C**all mus tante rei
qual similitudo sit posita. Vellera-
lane sic aquā recipiunt ut nulla
divisionē rumpant. et iterū sic redi-
bunt aquaz receptā ut in suis intre-
gritatib⁹ per. **N**IC^O. Sic christus
seuerent. **N**IC^O fuit concep-
tus & natus absq̄ corruptionē vir-
ginis. **L**et sicut stillicidia stillantia
super terrā que cū quādā suauita-
te cadūt in eā. vel q̄r̄ cū abundāta
gray venit. **H**ec aut̄ oia dicunt̄ ad
ōndendū benignitatem et humilita-
tem christi in suo p̄mo abuentu.
IECO. **O**rīet̄ in dieb⁹ ei⁹. **I**cum
cū opabit. **N**IC^O. **L**iusticia. s. fides
opa p̄uis. **N**IC^O. catholica q̄ conti-
net perfectam iusticiam. et abun-
dantia pacis. **H**oc exponit aliqui
vt Jeromimus de pace temporali q̄
fuit per orbem vniuersit̄ ep̄e natu-
ris xp̄i. p̄pter q̄d August⁹ cesar

End of book

time iussit populum per totius orbis
numerari ut habeat **Lu. ii.** Sed hoc
non bene concordat littere sequenti
qua dicitur **donec auferatur luna**
Ipsa cito post nativitatem domini insurre
xerunt bella in iudea: iudeis ad iniun
tum pugnantibus. et iterum contra ro
manos rebellantibus **Sm qdicit Jo**
sephus li. de iudaico bello. Et ideo
melius exponit sic hoc de pace quae
angeli damauerunt in christi nati
uitate dicentes **Gla** in excelsis deo
et in terra Pax hominibus novellis
tatis. Et tecum Pax persistit in tranquilli
tate oscula permanet in iustis omni
tpeysim si **donec aufer**
nem mundi **HUG.** **donec aufer**
nem mundi **HUG.** ratur luna
Per lunam figura est ecclesia quod per mort
talitatem carnis mutatur donec au
feratur et mortalitas ab ecclae et fiat
immortalis per gloriam resurrectionis
cum christo regnatura. Et non tamen
christi regnum erit pacatum: sed etiam la
tua et magnum. Vnde subditur **Et do**
minabit a mari **NIC.** i. per to
usque ad mare. **NIC.** tam ter
ram: mari circumbatam. licet et occea
nus sit num mare tuum sui per
diuisas varie noiantur. ut potest ma
re orientale a pie occidentis. Et dicit
a mari videlicet orientali usque ad ma
re videlicet occidentale dominare erit.
quoniam in oibus istis fratribus aliqui esse percuti
sunt crucifixi per predicationem apostolorum
quoniam enim erant sonus eorum.
CASS. Lqua flumine iordanis
usque ad limmos orbis era
sum. Saluberrima regula saeculi bap
tismatis est **NIC.** Totum hunc mun
imanavit **NIC.** dum sua passi

one acquisitum atque subiectum christo
domino propterea **Q**oram dolo pri
testatur **H**oc dent ethiopes I
uxta iram ad predicationem Matthei
apostoli ad christum conuersi sunt sic
in psalmo lxv. dictum est **Ethiopia**
preueniet manus eius deo. et immi
ci illius terram lingent. i. ethio
pes qui prius erant immici eius p
idolatria induauerunt se ad ipsum
adordanum deute acsi terraz pre de
uotione et humilitate excellent lingere
AUG. Vel per ethiopes a par
te totum omnes gentes et
peccato **CASS.** quoniam sicut illi
res figura **CASS.** te terrimo terroro
vestiuntur: ita anime delinquendi
scelerum obscuritate tenebrantur. Et
hi ante illum procedunt quoniam se penite
tie humilitate **NICO** Et ad hunc im
posternunt **NICO** plenduz fu
it dictum **Psalm. xl.** Venient ad te
qui detrahebant tibi et adorabunt
restigia pedum tuorum. Vnde sub
ditur **R**eges tharsis et insule mu
nera offerent reges arabum et sa
ba dona **HUGO** Hoc imple
adducent. **HUGO** tu enim die e
propterea domini quia de his regi
omibus fuerunt tres magi qui domino mu
nera ob
tulerunt. **GLOST** Cum quibus
tulerunt. **HUGO** venerunt insu
le de extre
mis terre. **HUGO** psalmus in
die predicatione cantat. et iste versus fre
quent repetit illa die. **SEQTUR** **Et**
adorabunt eum omnes reges: omnes
gentes seruient eum. Petrus canticum
Hoc videmus impletum ut totum
accipiat per parte quod multi de oib[us]

*Long Way back down
Long Way up back*

regibus & gentibus mundi sūt dō
mino per si **Cass**. Deinde reddit
dem subiecti **Cass**. causaz q̄re dō
mino christo ab vniuersis gētib⁹
seruiaſ. d. **Quia liberabit paupe
rem** u p̄līm christianū. **a potēte**
a dyabolo. de cuius ptate dicte
Job penul. Non est ptas sup trāz
que eivalet **Hu**. liberant dico
oparari. **Hu**. Paupem cui
non erat adiutor. Et hoc nullus
aliquod dñs xp̄s fecit. q̄ nec hō nec
angel⁹ nec lex nec libe⁹ arbitriu⁹
poterat hominem p̄ditu⁹ liberare. misi
tm̄ leo de tribu Iuda a christus ve
dicte apo. v. **Parcer pauperia in
opi**

Cass. In quo generaliter
res ont. nam ill parcit qui in atiq
reatu detinent. Sed ne putaret vs
q̄ ad hoc tm̄ dñm parcer ut soluz
a tormentis debitis paupes libera
ret. Addidit et aias pauperu⁹ sal
uas faciet. Ut quibus dimittit pec
cata: eis a premia futura cōcedat.
Ipsi em̄ saluī sunt q̄ regnū dei pos
siderunt. Quomō āt parcit peccōri
bus sequentib⁹ sanguinit dices. **X**
vſuris a iniqtate redimet aias eo
rum. In peccato querantib⁹ vſu
ra crescit malorum. nā q̄ in tp alii cō
uersatione delinquunt. in eterna ca
lamitate **Hugo** ait Gregorii
recipiūt **Hugo** momentane
um est q̄s delectat: eternu⁹ q̄s cru
ciat **Cass**. Ab istis & vſuris vel
peccati liberant fideles aic q̄n per
pntiaz reddunt diuinis munerib⁹
absolute. Sequit **a honorabile**

nomen eoz & nomen christiano
rum: q̄s **I**saias in e pās iudeos p̄
tinuisse dñmos ait. Inficit vos
dñs deus. a seruos suos vocabit no
mine alio. v̄tis christianos. Addic
etiam. **Cora illo**. qm̄ ante ipſuſ
a in ipſius regno **Nic**. Seque
viduri sunt. **Omēda** tio christi regis. **Aviuet** post re
fureationē. q̄ mors illi ultra non
dñabit. et dabitur ei de auro ara
bie **Aug**. Per aux sapia m̄m
telligim⁹. q̄ ita exel
lit int̄ oēs doctrias ut aux m̄m me
talla. Per arabia intelligim⁹ gen
tes **Hugo** de auro arabie hōē

Hugo de sapia gentiū da
bit dño mun⁹ cū sapiētes de gēti
bus credet in eū sic augustinus a
dyomisius q̄ ab fidē queri christo
domino suā sapiam attribuerunt
Cass. Sive magorum munera
Cass. videlicet autūm thus et
mirram per autūm arabie quo d̄ est
purissimū summo splendore pre
ciosu⁹ fortasse fiḡt. que munera au
to arabie merito comparant. qm̄
puritate cordis oblata sunt. et ad
rabunt de ip̄o semp. Hoc ad hu
manitatē ipſius constat referri qn̄
ore p̄prio quēadmodu⁹ ore: m̄st
tuit dominice orationis beneficū.
quovitatur sem **Nic**. Lota die
per ecclēsia. **Nic**. Id ē affi
due qntū pōt fieri bono mō lbnid
cent a. de suis bñficijs regiāndō.
Et ip̄e xp̄s **Orit** firmamēn̄ i ter
ra. **Aug**. q̄ ip̄e nat̄ in tra fir
mabit oia q̄ scripta
sūt de eolīm sumis montū. Hoc ē

in libris propletarū. unde ipse in
terra remittit ea cuncta firmāt et
in se mōstraret implei. Oportebat
enī in q̄t impleti oīa q̄ septa sunt
in lege et prophetis et psalmis de me.
Super exultet sup libanū fluctus
eū.

Huc **I**uxta **G**o^r Per libanū solem⁹

accipe h⁹ seculi digni
tatem quoniam liban⁹ ē mons exte-
tas arboris hūs et interptatē cādi-
datus.

Hoc.

dimes seculi eleua-
ta ē ḡia baptismi p̄ quaz p̄cā tol-
lunt et florebunt de cītate et de ce-
lesti ielml̄ sic fenu terre. Iqa sardi
p̄ baptismum renati florebunt de
celesti ih̄l m̄: tonorū operū orna-
mento splendidi sicut fenum terre
nō illi⁹ ēre maledictioni s̄bdite si
tūs sup celestis melle et lachte manā-
tis. Translatio romana h̄z fruct⁹.

Ande de sacramēto eucāri-
stie p̄t expōni. sup exultet
sup libanū fruct⁹ ei⁹. q̄a fruct⁹ h⁹
sacramenti extollit hoīne ad alti-
tudinem celi. **V**ñ **J**o. vi. Siq̄s mādu-
cauerit ex hoc p̄ aneu iuet in eternū.
et florebunt de cītate et de eccā i qua-
vīunt sīde et caritate xp̄iam. Cū
tas emī ē ciūmī vītas. sic fenu ter-
re. Sic emī fenu subito multipli-
cat. sic christiam p̄ orbe in paruo
tpe fuerūt m̄tuplicati. Cōsē quen-
ter describit magnitudo ēḡm̄ chri-
sti q̄ntum ad fame diffusionez. cū
dicēt. **A** Et nomen ei⁹ būdiciū et so-
lemnī memoria diuulgatū in se cu-
la. in generationib⁹ sibi succēdib⁹
lā. solem p̄manet nomen eius.

August. Per solem tpa figura

funt. Ergo in eternū p̄manet nomē
ei⁹. Eternū at antecedit tpa: nec clau-
dit in **H**oc. Nomen cristi ab
tp̄e. **N**omen ētū est sūm̄ eius di-
uinitatē q̄ in principio erat verbum
Et būdicitur in ip̄o omnes tri-
bus terre. Hoc Abrahā dictū est
gene. xxij. In semine tuo et in chri-
sto būdident oīes trib⁹ tre q̄ in oī-
bus p̄tibus mundi būdicunt fide-
les in nomine christi. Omnes gentes
magnificabūt eū. et laudabūt tā
q̄ saluatorēm adūm suū. Ultimo
ponēt grātadio p̄ būdicijs p̄dīs
cū dicēt. **B**enedict⁹ dñs de⁹ israel
et p̄ pli christiam vidētis ip̄m li-
de al q̄ facit mi⁹. **C**ass. Nam p̄c̄
rabilia sobis. **C**ass. et angeli
et multi iusti miracula faciūt: non
tamen soli s̄ domino iuuante pfici-
unt. **H**uc **I**uxta **G**o^r maiestatis ei⁹. In q̄
iudicabit. **H**oc q̄ angelī ab
in eternū. **H**oc minē sc̄i ete-
naliter laudabūt eū sūm̄ q̄ habet
q̄p̄s lxixij. Būq̄ hitant in domo
tua domine i secula seculo et lauda-
būt te. Et replebit maiestate eius
oīs terra. Q̄s fuit impletū i missio-
ne spūssandi. q̄t tunc spūs domini
repleuit orbē terrar̄. Hoc ecē aliter
expōnit de miraculī factis p̄ orbe
terrar̄ ad p̄c̄s sc̄o et que miracula
fūt maiestatis diuine declaratiua.
Adiecit q̄ **C**ass optatis est di-
lat lat. **C**ass cere lat sed ni-
mium desideratis est ip̄m repetere
qm̄ aduent⁹ domini oīo debuit desi-
derare. **H**oc. In hebreo at habe-
optari. **H**oc. In hebreo at habe-
tur Amen amē q̄s

CV

igit fideliter. et duplicitur ab signo
dum h^o p^le. **Coll.** Nos vō do-
tie certitudinē. q̄ minū nēm
Jesū christū; q̄ inuisibilis deitate; fa-
ctus ē in humanitate visibilis; hu-
milit̄ deprecemur ut cor dis nū te
nebras sue būdictionis grā illūia
re digneat. q̄tinus intelligē iugiter
q̄ recordari possum² digna grātū
actione eu; p redēptione nrā cor
pūs assūmpisse terrenuz. subisse
mortē; penetrasse in ferros; redisse vi-
ctorē ad celos vbi ab dexterā dei
pūs sedens interpellat p nobis ad
uocat⁹ nōster Jesus christus qui
est benedict⁹ in secula s. Amen

Psalmus lxxij

Quam bonus

Titul⁹ h^o ps talis defece-
runt laudes dñi filii Jesse psal-
mus a **Hil.** Laudes filii iesse
saph **Hil.** sunt laudes quas
faciebat vetus p^lus in deoū p bo-
nis tpalib⁹. illa defecerunt a indeis
q̄ amiserunt locū a gentem p cose
quens ille laudes defecerunt. Sie a
mō amatores seclī a laude dei defe-
cerunt quotiens aduersa seculi pa-
tientē sequit **N.** Sed vō Aug
p^l asaph **N.** iste p^l intitu-
lat ab Asaph: nō tanq̄ ab auto-
re s^l tanq̄ a cantore. q̄ s^l m^l cum da-
uid fecit oēs psalmos s^l aliquos
fecit decantandos p asaph qui eāt
vnuis de principalib⁹ cantoribus.
Sed m^l vō Jero. a doctores hebreos
qbus in hoc vidē magis assentē
dū. Asaph non solū fuit cantor

sed etiā habuit spūm pplete et se-
cūt hūc psalmū ad ostendendū boni-
tate dūme pudentie. q̄ attingit a
fine usq̄ ad finē fortiter et disponit
oia suauiter **Sap.** viij. Liez frequē-
ter hōibus mūdanis videat cōtra-
rium eo q̄vident frequēter malos
tpalit p sperari; et iustos m^l tipli-
citer tri^z **Hil.** Intentio ē mo-
bulari. **Hil.** nere nos vt non
tpalia s^l eterna amplectamur et p
illis deu^z **Cass.** Recordat igī
laudem⁹ **Cass.** asaph quoniam
amatorib⁹ h^o seculi prosperantib⁹
in bonis tpalib⁹ inūdisset; et usq̄
ad minimā tristiciam inde puenit
q̄ dñs p cōtōres in hoc seculo flore-
pat reūt et iustos plerūq̄ egere. in-
telligēs q̄ deus reseruat solis su-
is fidelibus lō eterna castigat et co-
demnat seipsum; dominiq̄ bonita-
tem cōfitetur dicens.

Quam bonus] **Nyc.** et val-
de bonus Israēl deus] q̄ licet
sit deus om̄ p creationē dī tamen
deus israel et christianoꝝ videntū
ip̄m per veram fidē. Nā israel vites
deum interpretatur. Et licet sit dī
om̄. tū veritas eius non sentit ab
iniq̄s. sic nec claritas solis delecta-
bilis est oculis infirmis. si solū se-
titur et gustatur bonitas eius lab
his qui recto **Cass.** id est q̄ op̄
funt corde] **Cass.** ra eius stu-
dio pieatis intelligunt **Nyc.**
dēnde loquitur propterea perso-
na populi infirmi qui vident pro-
speritatem malorum incipit dubi-
taē de bonitate dūme prouidentie
Vnde multi talium dicunt dū dī

per se *metu*
metu
mitte quasi non habeat curā de hu
manis actibus. sicut dixit Tullius
aplures alij in quo eū persona dī
Job. vii. Circa cardines celi peram
bulat nec nra considerat. Dicit ergo
apleta in persona infirmorum. **N**e
aut pene moti sunt pedes. et frē ce
cibī a reditūdine sentiendi de boni
tate diuine. **H**UGO Pedes hīj
providentie. **S**unt intel
lectus et affectus. Intellectus gradī
per cogitationem. et affectus per desī
deriū. pene effusi sunt. ex viam veri
tae. **C**ASSI Gressus mei quā sū
tis. **C**ASSI In gratitudine animi
videbant impijs tāta cedē. **H**u
go Subiungit cām erroris suū di
cens. Quomā zelau super iniquis.
et mudi eis. Causaz subiungit pa
com peccorū. **A**UGUSTINUS Vidi illos ha
videns. **A**UGUSTINUS Vere pacē. et di
uicijs florere q̄ nō seruiebant deo
Ego vero q̄ cultor dei eram his omī
bus ea. **C**ASSI Om̄congruū zelū
rebam. **C**ASSI inuidere peritūris
et eos putare felices quos eterna cer
tum est damnatio percelli. et peccati.
GREGORIUS vi. mox Nam peccatori q̄
honoratur in via; in per
uentōe damnabīt. et q̄ i p̄ amena
prata ab carcere; puenit q̄ p̄ vice
p̄nitis prospēra ad mteritū tendit.

CASSI Et reuera pax ista pecca
torum; q̄ videt nos tristis elu
dit aspectus. Nam ipsi peccatores lo
cupletes videntur: multis q̄ dñiari po
pulis et in mundo non esse q̄ time
ant. Putant hīe pacē. sed pax ista
cuī conscientia sp̄ litigat: rixat in trin
sicis. et cuī hostem non hateat; se

*P*X monogram
monogram
monogram

cum ipsa. **N**on consequē autē
decretat. **A** explicat magis in
particulari eo q̄ felicitate dicens.
Quia non est respectus morti eo q̄
et non vidēt cito mori sed diu vi
uere et diutius q̄ iusti. **V**nus eccl. vii.
Iustus perit in iusticia sua; et impi
us multo vivit tpe in malitia sua.
CASSI q̄ cum eis ad penitendum
det spaciuū vite: illi magis
scelerā probant augē et firmamē
tum in pla
ga eo q̄ q̄ si sit firmata. quia si infir
mentur et vulnerentur cito curantur.
Habentes in promptu remedia cu
rationū ppter abundantia diuicia
rū suarū. **T**en labore hominū non sūt.
sed in delectis et solachis vivunt.
CASSI Hōines hic sanctos viros
intelligamus q̄ et labores
in hoc seculo fūstiment et diuersarū
afflictionū flagella patiunt ut cor
recti ad dñm redire mereantur. Istos
peccatorib⁹ obstinatis nō puenit
vnde subdit. et cuī hoīibus non fla
gella. **H**UGO videlicet in p̄niti ad
bunt. **H**UGO correctionē: sed in fu
turo cuī demonib⁹ ad damnationē.
BERNARDUS Hūc vñim lū sic ex
ponit. In labore et. Hoc ad nullos
potius p̄tinere arbitror q̄ ad nostri
tpis clericos referendū. Valēt enim
singula hoīm officia aliquā laboris
et aliquā q̄ delcat. Sed adūte prude
tiā istoē q̄ nouo m̄f kē artificio
discurrentes solū q̄ delcat eligunt
et amplectunt. q̄ molestū ē: fugi
unt et declinant. Cuī militib⁹ qđem
hūt fastus supbie: amplam fami
C.ij.

franciscus *plano*

In labore q̄
labor

et plaus

et maledictus
supbie

liam: phaleris equorum accipitres
aleas a huiusmodi frequentant. A
maliis autem dependentes a collo
muriū pellebantur: thalamos ornatus
balneum mollicē mutuant. Cauēt
tū omnino lorice pondē somnes
castroū noctes: incerta bellorum dis
crimina. mulierib[us] vere cundiam
ac disciplinam a si quid laboris se
xus ille videat habere oīno declinat.
Cum ergo resurgere ceperint homines in
ordine suo. ubi putas gñatio ista
collocabitur? Si diuertere voluerint
ad milites: effugabunt eos eo quod se
cum minime labores a pericula to
lerant. Sic agricultore sive vītores a
singulārī ordīnis hominē a suis eos fili
ter arcebutū simibus ut pote qui in
laborē hominē non fuerunt. Restat ergo
ut quos oīis ordo expellit pariter et
accusat: illū loquuntur vbi nōs
ordo si sempiternus horor inhabitat.
Sint enim necesse est in labore demo
num quod in labore h[ab]ent non fuerūt. Et
quod fuerūt si **NIC** **E** deo tenuit
ne flagellis. **NIC** eos superbia. **E**
quod typalis prosperitas frequenter ē
occasio suū. **CASS** Considerā quā
ibiendi. **CASS** hic vñsus et sub
sequentes malorum scelerā mores quod
describūt. **TE** **NIC** quod talis sup
nuit. dicit **NIC** bia non ad
horam per modū passio nūs transē
tis si per modū habitus permanentis
loperūtūt. et vnde ab peccandū
intentiūtūt: sic vestimentum operit
hominem circumquag. Et hoc iniqui
tate perccādo contra proximūl. et im
pietate sua. perccādo contra deūl. quā
sic pietas ei⁹ signat dei cultūl; sic impi

etas eius contra iūvūl oppositūl Con
sequenter declaratūtē talis mali
cia processit dicens **P**rodiit quā ex
adipe inq[ua]tas eoz per ex diuiciatū
pinguedine quā prestat fomentum
oībus vīcijs. quā pecunie obediunt
oīavt dī eccl. x. Ltransficerūt in offe
dū cordis. et habituati sunt i suis
malis et sic afficiuntur in ip[s]is. sed
illud puerb. n. Letantur cū malefice
runt: et exultant in rebus pessimis
Dogitauerunt intellectū suum
a mīdūtriā applicando ad mali
ciam. et locuti sunt neq[ue]ciam. **I**psi
pietes suis satellitib[us] exequi ipsā
ad iusto et afflictionē sicut p[ro]p[ter]a in ty
rannis tam in nouo quod in veteri te
stamento. inq[ua]tātē in excelso locu
ti sunt. **I**blasphemias dicendo de deo
Et determinat quō contra deū locuti
sunt dī. **GLO** **E**x Cassiodoro
centes. **GLO** Posuerunt in ce
hem os suum. **I**ls est superbia in lo
quuntur contra deū quē blasphemant
dicentes deū vel nescire vel non pu
nire mala sua. et lingua eoz trans
iuit in **CASS** quia ultra men su
terra. **CASS** etā humilitatis lo
quuntur et cui sunt ipsi debilitate fra
giles: tenē immortales se estimat
digni. **AUG** Talis p[er]cōrūt nō se
tates. **AUG** cogitat subito mo
ri posse cū loquitur. Et q[uod]i sp[iritu] vīcturus
minat. nescit q[uod]i vīse cooptus sit.
nescit q[uod] scriptūz ē alio loco de tali
bus. exhibet sp[iritu]s ei⁹ et reuertetur
terram suā: in illa die peribūt oīes co
gitatio. **NIC** Se quītūr vñs do
nes eoz. **NIC** mīm de suis fide
libus dicens **HUGO** **E**deo.

quia tanta mala cognovit ex p̄spe
ritate a pace malorum remire. tōuer
tetur ad me p̄p̄ls meus. vt cōue
mant mecum **Hic**. vñ eadē senten
tia. s. m. o temptu mundi. Et nō pro
pter malum vi tanduz auertens h̄
etiam ppter bonū eternae vite adipi
scendū. vnde addit. a dies plenū
uementur m̄ eis. videntes em̄ ma
loꝝ perditionē iusti q̄ prius m̄ pec
catores zelati fuerunt cernētes pa
cem eōt̄ r̄uertuntur ab deūt̄ ple
nitudinem diez capiant eternoꝝ
dēmē exponit māifeste errorem
a quo fideles auertendi sūt dicens
Atdixerunt prius q̄ auertirent
l quomo **Cass** Dubitauerūt
sat deus **Cass** em̄ scisse dñm
ut mala sceleratissimos om̄isisse q̄
bus videbant oia mundi federa p
spera puenite. nesciētes penas eos
grauiores incurrere q̄ taz diu expe
ctati sua pbat̄ obſtinatione mā
fisse sequitur. Let si eſcientia m̄ ex
cel **Hugo** q̄ dicat Nunquid
soc. **Hugo** ipse q̄ est excelsus
curat de terrenis **Augus.** S; vñ
de tibivi detur deū non scire posse
non esse ſciam in altissimo. R̄ndet
Oce ipſi peccatores a abundā
tes in ſe. **Nico** a mati h̄ se aſtil
culo. **Nico** obtinuerūt diuici
as. quibꝝ bigm̄ nō erāt **Aug.**
Atdixi ſeruio deo a iſta non ha
teo a illi nō ſeruūt a his abūdāt.
A ergo ſine cā. vñ fruſtral. in
ſtificauit cor meū leauendo
a pecō cor dīſ. Let laui m̄ innocent
is manus meas. leauendo peccā
opis. **A**t fui flagellat̄ tota die.

Aug q̄ a me non recebunt fla
gella dei. a bñ ſuio a fla
gello. ille nō ſeruit a q̄ ſcit **Py.**
Frequentter em̄ accidit q̄ iusti p
totam vitā ſuā vel p magnā partē
ſunt in afflictione. a castigatio
mea i matutinis. vñ velociter casti
gor. Quando em̄ electi cadunt i pec
catū deus nō differt pumire vſq̄ in
finez h̄ ſum in pūti a cito de curſu
om̄um. **D**anc ſententiā m̄ vis pfer
re q̄ ſine cā iusti viuūt. a q̄ perdit
hō iustus ſeruitutē ſuā q̄ deus ma
gis fauet maliſ a q̄ neminem cu
rat. **H**ec viſ narrare
Cass Pessimia reputatio ſvi
ana correſtio ſicut egro
tis fieri ſolet q̄ tūc a diutino proli
xo languore liberant q̄n in egriſu
dīmis fine eos copiosor febrī ſlā
ma ſue. **Cass.** Sic et iſte enarra
cendit. **Cass.** tis cauſis erronee
coſtituſ ſue ad veritatem redu
ct̄. **Aug** Sp beneiuiaſ ſicetibꝝ vt
q̄. de curat res humanas a diſcr
mit inter pium a impiu. ſicq̄ reuo
catus ſecū de. **Nico** narrab̄ ſic.
vñ ſenebo iſta opinione appetedō
cū pccoribus pſperitatez tp alem
ecce nationē filioꝝ tuorū. vñ iusto
rū qui filij dei ſunt p grām̄ repro
bauit q̄ ipſi o tempſerunt trenaſ
patiēter ſuſtinuerūt aduersa pro
pter premūrīte eterne. ſic patz de
ſanctis ppletis **Vñ Isaias** fuit ſer
ratus. **Jeremias** lapidat̄. a **Dani**
el in lacū leonū plect̄. ppter q̄ ſe
cīt **Judith.** viii. **O**es q̄ placuerūt
C. iii.

deo per multas tribulationes trahi
erunt fideles. Et act. iij. Per multas
tribulationes oportet nos transire
ad regnum. **H**uc autem ista solu-
tionem et veritatis cogitatione non a
se inuenisse habemus. **A**ct existima
a deo. dices. **M**ultum cognoscere
scire ut possem scire veritatem
de predictis p[ro] investigatione ratiis
sed hoc est laus. **V**ere magna
laus autem mea. **A**llig[ation] labor est cognoscere
quod deus curat res humanas.
et bene sit malis. et laborent boni.
Hoc autem scire labor est ante te
ante deum. **N**on enim ad cogitationem
labor non est. sed rei non puen-
tut p[ro] missione humanam. sed ex re-
uelatione diuina propter quod id non
cognoscet. **O**nus intrem in sanctu-
ariu[m] dei. et ad intellectu[m] sacre scrip-
ture diuinitus revelare. quia vocat
sanctuarium eo quod deus in illa loquitur
sic in sanctuario diuinitus responda-
bantur. et intelligitur in nouissimis
eo. **C**assius quoniam in futuro iudicio
rum. felicitas humana dabitur
nabitur quia hic ad temp[us] florere mon-
stratur. **N**ec col. In illo enim san-
ctuario. hoc est in sacra scriptura in-
telliguntur punitiones et premia
vite eternae. iuxta illud Math[ew] xxv.
Ibunt hi in supplicium eternum. iusti-
ciat in vita eterna. Consequenter p[ro]p[ter] ha-
memorat ultiones peccatis in-
fligendas dices. **R**erum tamen licet
ad temp[us] mundana felicitate potian-
tur. tamen propter dolos. quibus defrau-
dauerunt et affixerunt innocentibus
et non postridem eis. Nam su[per]p[ro]p-

titatis temporalis. eos subtrahendo de-
putativa. Hoc dicit contra illud quod
est. fuit inductum ad oppositum de loco
gavita malorum quod non est respectus
mortis et oris. Nam et aliquis contingit con-
trarium ex diuina ordinacione a hoc
ab terrori alio quod malorum et consolacio-
nem bonorum. unde subditur deieciisti
eos dum alleuarentur. et dum adhuc
essent in augmento sue prosperita-
tis temporalis. De quibus poeta ait. Tol-
luntur in altum ut lapsu grauiore
ruant. De quorum subita perditione
adhuc admissum. **V**erando subiungit. **H**oc modo fa-
cti sunt in desolatione. quod in mor-
te nullos eos iuuat et prouuant omni
felicitate temporali desolati subi-
to defecerunt. de putativa perieculi
in gehenna penaliter immitate su-
am. quod mortui sunt sine finali p[ro]ma.
Dicit sommum surgentium est fe-
licitas. **I**ero. Sic quis dormiens
eorum. videt se in somno
habere thesauros magnos aurum ac
gentium et surgens mortuus oblitus
est. et diuicias suas perdunt per
hunc seculitatem. in quodlibet in somno
versa. **C**assius ecce illa miranda fe-
licitas. licitas impiorum p[ro]p[ter]
celestis imaginem ipso ad nihilum
redi. **I**ero. Si pulsantibus his
genes. ianuam regni dices
Discedite a me operari immitatis:
quod non nouivis. **C**assio. Impij
ergo in illa celesti iram non pote-
runt diuini apparere cospicibus
Quoniam sic in isto seculo imagine
domini in se polluerunt; ita in illa

*Proprietary of the
University of Michigan
Library*

debitur. quia in gelidum sequestrati
onem mit. Itaq; frēs mei
tendi sunt **HUGO**. libere loquens
de hoc loto. in nomine christi a timore i
eiusexhortoros. vt quinque istas
videlicet diuicias et divisiones terre
nas non habetis: non eas cupiatis
et quia habetis. non in eas presumatis
Non dico damnationem quia eas hate
tis: sed damnationem si de talibus p
sumatis. et inflammini: si propter talia
magnum vobis vide amorem: si propter ta
lia pauperes non cognoscatis. Qui at
dives est: hoc modo sit quo precepit
Apl's. Precepit inquit divinitus huius
mundi non superbe sapere: neque sperare
in cetero diuicia pro sua: sed in deo vi
uo qui prestat oia abundantier ad
fuerendum. Exhortescant oes fratres
nostrorum diuites abudantes pecuniam
auro argento. familia et honoribus
exhortescant quod modo dictum est. Do
mine in civitate tua in agmine; illo
rum ab nihilum rediges. Postquam
pletarunt impios a regno domini
submouendos. ose quecum describit
pannionem bonorum in presenti vita
quantum ad bona gracie: et in futuro
quantum ad bona glorie die secundum psalmi
sta in per **NICOLAS** Quia inflam
sona tamen matum est co: me
um per duram dei dilectionem; que
dilectio consumit carnalem volup
tam. Letenes mei omittuntur sunt.
per carnalis concupiscentie repres
sionez: que viget in rembus quantum
ad masculos ut dicit **Greg.** omel
yam. Et ego quod dilexi deum ex toto
corde et expressi impetu luxurie. Ideo
las nihilum redactus sum: mea re

putatione. et nesciuimus me ignoran
tem et inutilem reputauimus. Quanto em
bō plus deo per caritatem coniungit
et a carnali libidine detrahitur: tanto
minus se reputat per humilitatem.
magis cognoscit suam insufficien
tiā et ignorantiam. Ideo subditur

Ut ueritatem facias sibi apud te
videlicet in scie tue et paratione quam ma
gis excedit cognitio nem humana
pro humana brutalitate. La ego semper
tecum. Quod quando homo considerat
suam ignorantiam et paruitatem
et se committit tolliter dispositioni di
uine et ipse eum recipit secundum quod dicitur in
psalmis. Iacta super dominū curā tu
am: et ipse te enutrict. **Cenisti**
manum deo. **HUGO** per graz
teram meā. **HUGO** tua operante. me dirigendo ad bonum opera quod
bus meretur vita eterna que per de
xieram significatur. **Leti voluntate tua.** id est secundum voluntatem tuam. **Dedu**
risti me. **De virtute in virtutem per**
gratiam tuam. et operantur sive p
ficiunt et cum gloria suscepisti
me. id est suscipies in regno tuo per
gratiam perficiente sive consumma
tem. **HUGO** Hi bonitate dei. cepit
iste **Asaph** cogitare felicitatem ipsius
celestem. et arguere se quia pecus
fuit a terrena desideravit dicens.

OVIDIUS enim mihi est in celo: et ate
quid volui super terram. In ter
ra volui ate quod habet impium. ma
li et scelerati. pecuniam. aurum. ar
gentum. gemas familias. hoc ha
bent multe femine et multi viri tur
pes. Quid ergo mihi restat in celo.

Caius

*Ms. A. 1. 19
fol. 10v*

uasi. **N**ec in celo nec in terra
dicat. **N**isi est aliquid creatura que
mihi sufficiat pro beneficione mea quod
existit obiectum in solo deo: quod est bo-
nitas infinita. **J**eronim. Et idcirco
ne quod in celo neque in terra aliud per
quod te deum meum habere quero. Et quia
tale premium mihi. **N**icolaus. **D**efecit
hi est in celo. **N**icolaus. caro mea
et cor meum. In consideratione bonitatis
tue quod non potest apprehendiri sed quod dic
Apostolus et ad Corinthus. Quod oculus non vi-
dit. nec auris audiuit nec in cor homo
minis ascendit que preparauit de-
us his quod diligunt illum. Ideo subditur.
deus cordis mei. et aie mee creator
et beneficitor. Ideo subditur. et pars
mea deus. adimplens desiderium meum.
Cassius. Illius pars bonus deus
est. qui se maiestati ipsius et credulitate associata pro-
babili actione commendat. Et additum
in eternum quod se deo adherere per-
misit. Quod reuera pectorum est nunquam
ab illo regale discendere sine quo contin-
git semper errare. **Augustinus.** Non in se cu-
perat eligit partes. alij miliciae. alij negociatione
alij agriculturam. Istas partes sibi
faciat de rebus humanis. Clavis
poteris dei. Pars mea deus in eternum.
Quare ait hanc partem eligit conse-
queretur omnis dicens. **Quia ecce**
Nicolaus. Clarus est quod elongant se
a te propter peccatum mortale per-
ribunt perditione getennae perdi-
buntur. et perdes. **L**omnes quod fornican-
tur abs. **Cassius.** fornicamus a do-
te.

deuiciamus. **P**otius cantor. Oes
enim quod per copiale; fornicatione
vel per spualem et per idolatria vel per
amorem rerum trahunt se elongant a
deo; incurvant perditionis penam
Propterea quod nisi adhucere de-
bonum est per fidem bonam actionem
Cassius. Nam is diuinitati adhe-
ret quod se illi vera fide atque
operum probitate coniungit. Sicut ei
impios dixit elongatos: ita se domino
adhucere proficit ut illis contraria fa-
ciendo. disparem vicissitudinem re-
munerationis. **N**isi est bonum etiam
nisi inueniat. **N**isi mihi est. **P**onere
in domino deo spem meam. per cer-
tam beatitudinis future expectacionem
quod. **Cassius.** Nihil potest esse beatius
quam illi oia committere qui
nouit suis cultoribus certe p. futura
prospecta. **Augustinus.** Quod erit neget oculum tu-
re. **A**ugustinus. um. ponens in deo
spem tuam. et ut annunciez omnes
predicationes tuas. **N**icolaus. **M**ycro. **A** illa que debet annunciarum fidelibus
ad gloriam tuam et eorum utilitate. **N**on
quod dicit oes. **H**ugolinus. **S**epulchrum sit
predicationes. **H**ugolinus. **G**enera p. bi-
candorum quod notantur in hoc verbo. **V**nus
versus. **S**acra fides virtus vici-
laus premia pene. Per sacra intelli-
ligantur septem sacra predicanda. p.
fides duodecim articuli fidei christiane.
Per virtus notantur virtutes: quibus po-
pulus fidelis imbutus est. **S**p. ca-
ritas. humilitas. castitas ac p. veri-
cius intelliguntur peccatum mortalia et dae-
guenda. et detenda quod mortalia sint. a
remalia. Per laus christiana et filiter premari
empla predicatione et filiter premari

le eternie atq; penit gēlēne. a hoc
in portis filie syon. i. in ecclesiis q̄
sunt portae citatis. **Cass.** Comple
xim monitionib⁹ institutio christia
naut ne cogitationib⁹ prauis delin
quat. Preesta domine ut nos nō tali
bus iniude facias q̄s tua veritate
demonas sed exerceant a vita⁹
q̄s hores. a amem⁹ quos diligis.
Iero. In quo ⁊ nos cōsorcio nō
sed merito ⁊ inspektor:
natureo largitor admittit tecū reg
natus in eterna bētūdīme. q̄ es be
nedictus in secula. s. Amen

Psalmus. **xxviii.**

Ut quid deus rep
titus. intellectus A
saph. **Glo.** Asaph
hebraice b̄i. grece synagoga. lati
ne vero dicit ὁ γεράγητος Cassio.
que nunc ē ecclā. Ista futuras da
des citatis ieh̄l; miseranda lame
tatione deplorat. Cuius citatis s̄b
uersio facta. post q̄ dñs crucifix⁹
est longe prescribit. vt durissimus
anim⁹ iudeorū saltē ipſi⁹ ciuita
tis sue calamita⁹. **Hugo.** In
tib⁹ terretur. hoc
enim p̄s est intellect⁹. Asaph ⁊ po
puli fidel⁹ q̄ intelligit q̄ figure trās
ierunt. ⁊ q̄ veritas venit. ⁊ q̄ eter
na q̄renda sūt. ⁊ nō tpaſia. a hec ē
int̄ctio psalmiste. Primo igitur de
scribit euersionē ieh̄l. Vñ asaph
in pſona app̄li iudeorū cām h̄ euer
sionis querens ait.

Ut quid deus repulisti. **Ny**
col. xplm. s. tibi familiare

et ele. **Cass.** Ut quasi alienus a
dum **Cass.** tua defensione feci
stil in finem. Hic interitū a captiu
tatem sicut quā ieh̄l in tpi bus Ve
spasian atq; Tyti a romanis prin
cipibus legiē p̄tulisse. Liratus ē fu
ror tu. **Nico.** Per hoc non intelli
us. gitur i deo aliquis
motus passionis. h̄ rigor vltionis
sue super oves pascue tue. ⁊ sup
populum israel quez pauiſti man
na quadraginta annis in deserto.
vsque quo introduxiſti eum in ter
ram melle a lacte manātem. vtha
betur Jofue. v. **M**emor esto cōgre
gationis tue. quia dominus ὁ gre
gauit filios israel in ramesse quan
do debuerunt egredi de egypto ut
habetur exo. xii. Lquaz postebisti
ab initio legis date per Moysen.
quia per legem suscepit popu
lus israel obligavit se deo ab servi
endum sibi spe. **Cass.** Prestata
ciali seruitute. **Cass.** enim do
na numerantur ut ad beneficia cō
fuenta animus boni iudicis inuitē
Quapropter roget ut sua potius
in eis beneficia: q̄ coruz considera
re velit errata. Sequitur. **Ibera**
stivirgā hereditatis tue. Ibi est po
pulum iudeorū qui fuit hereditas
domini q̄dū ei puro animo serue
bat. Hanc hereditatem appellat
virgam propter moysen famulū
eius cui iussum est p̄ virga; ma
gnalia facere. ut diuina virtute vo
lorati de terra egypti egredieretur
int̄re. **Hugo.** Hanc heredita
pidi. **Hugo.** Hanc heredita
clarat cū subh̄il mons syon. videli
mane p̄ay

et ciuitas iherusalem in quo habita-
sti corpora **Cass** ibi habi-
liter cum eo. **Cass** tasse de-
clarat christi domini presentia cor-
poralem ut hec loca non finaret in
currere terribilis vastitatem in qui-
bus humanis oculis apparere di-
gnat est. Postquam rogauit perinde
is ut sit ipsis precius. cōsequenter
optat gentib⁹ remedium correctionis
di. **Nico** **L**eua manū tua; i-
ces **Nico** in virtutez p̄tatis tue
qua in deo nō habent locū lineamē-
ta corporis. **Aug⁹** in supbias
eoz videlic⁹ romanor⁹ a quib⁹ euer-
sa est ih̄l'm. **Cass** enim iip̄s
Elevata est potestia dm⁹
q̄ndo supbiām eoz in humilitate
omittauit p̄ducens eos in finem
ad dominū salvatōrē. Preuakuit
euera petitiō p̄p̄be qm̄ in romana
orbe ampli⁹ religiomis christiane
cultus effloruit. q̄ pre ceteris tris
supstitutiones gentiū sibi antevendi-
eruit. Seqtur **L**quāta malignat⁹
est inimicus. videlic⁹ roman⁹ exerci-
tus in sancto. **L**videlic⁹ mōte vel te-
lo ciuitatis ih̄l'm q̄ malignat⁹
st in locis sanctis ei⁹ q̄ndo saecdo
es tota q̄ misteria templi in p̄dā
blata sunt. ciuita q̄ gens hebreo
i aut gladio s̄biacuit aut captiu-
ate s̄biuga. **Coll** quoq̄ interfe-
ri seruituit atorū gladio
ut fame numer⁹ refert scolastica
istoria lib. ii. capi. v. avi. fuisse
ndecies centena milia. et vendito
im in seruitutem milia nonagita
Aug⁹ **A**t glolati fūt. dicti
romam tanq̄ se cōsident

Aptia virtute, cu[m] tam[en] p[ro] tuā p[re]ordi
nationē factū sit. q[uod] te o[ste]rūt. Ado
rantes tūc ydola a q[ua]bus facta est
hec subuersio. Lin medio solēnitā
tis tue I[psa]chatis. q[uod] quadragesi
mo secundo anno post passionē do
minī die qua ipsi iudei christū cru
cifixerunt cu[m] essent congregati o[ste]s i
ciuitate ih[esu]l'm ab die solennem a
Tyto a vespasiano impatorib[us]
romanor[um] obseissa ciuitas a capti
a occisi sunt. ierusalēm destruta ē
sic dicit b[ea]tūs Iero. super illud Jere
mie. xiiij. Cōgrega illos sicut gregē
ad victi. **A**ug⁹. Q[uo]d ergo prius
mam. **I**m dñi cultu con
gregati seuerūt: postea eodē tem
pore cōgregati perierunt. Quō autē
gloriati sunt cōsequentes subiun
git dicens **P**osuerūt signa sua.
Impatores romani sup[er] portas et
turus ciuitatis videlicet vexilla sua
aquilas suas. dracones suos statu
as suas in. **Nico.** Lanō cognoue
templo. **Cass.** diuina fue
rat dispensa
ione permissum. Sequitur cum
vole repetitum signa videlicet
osuerunt si scilicet bellū
ut in exitu. **Nico** habita vi
ctoria super summum. scilicet su
er tures et portas ierusalem hanc
signum victorie solent ponēre
illa. **Hugo** deinde Asaph
narrat maticiaz
māno ut deum puocet ad eoꝝ

Vim hanc dicens. **Q**uasi si filia
lignorum securibus exciderunt ia-
nuas. **N**i ianuas ciuitatis Je-
suis. **R**ufulam ita irreuere-
ter exciderunt et destruxerunt sicut
ligna de fribus et hoc fecerunt in id
ipm. **H**ugo. et conspirarunt in
Collector. viiiii sentientes
exciduntur a ascia et dolabre. et
oponitur ab actu et scindo qui acute
scindens de **Cass** ut ciuitatem
fundit vastatam per hoc instrumeta
fabritia et magnas res simil et par-
uissimas dicit esse deictas. Quiquid
enim aut securis excidere a ascia pse
qui potuit manus truculentas cru-
diles dicit nec solum sufficit tam
ta calamitas in destructione ciuitatis
habet postremus solene templi igne
deoratum est. **Nico** Et procedunt
vnde subdit **I**gnis sanctua-
tum tuum et templum tuo cultui dedi-
catum habet. iiiij. **H**e. vlti. Et addit
in terra quod sanctuarii tuum quod est in
celo destruere non potuerunt pollue-
runt tabernaculum nostrum cui in quo
muocabant **Hugo** In hoc pol-
nomen tuum. **I**n hoc pol-
lud quod immobi sunt ingressi illud.
sem legem enim pollutum dicebatum quod
a polluto tangebatur. **E**t etiam in
hoc polluerunt quod posuerunt in eo id
hunc abominationis sic **A**drianus
iuvem olimpium et pompeius dicie-
sse de templo stabulam et equorum
Dixerunt in corde suo. i. omne
habuerunt os filium. non tamen aliqua
romanoz sed tota cognatio eorum.

~~finiū~~ Et quid determinauerūt. ch^o
videlicet qd sequitur quiesce faci
amus omnes dies festos dei a fra
videlicet iudea. Hoc quod dicit dei
addit propheta de suo. quia illi ro
mam deum non estimabant cuius
sanctuarium ita tractabat. ahi si
cerent Ita dispergamus omnia q
nunqm amplius iudei possint co
uemire aut festa facere i terra Ostē
sa euerstione ciuitatis iherusalem
consequēter narrat que beneficia
funt adhuc ipsis iudeis sub tracta
dicens. Ignorata nostra non vidi
mus. ~~NIC~~ videlicet talia qlia
nostris in exitu de egypto quādo
deus defendit eos contra omnes ho
stes eorum. Talem defensionem nō
videmus modo nobis a deo p̄stari
~~L~~ Am non est propheta. qui an
nunciet nobis dei volūtatem quid
facere debeam: vel qui promittat
nobis de hac captiuitate liberatio
nem sicut antiquitus siebat patri
bus nostris. a ideo debemus eum
relinquere sicut reliquit nos Ideo
subditur et nos nō cognoscet am
plius. Ut defēdat nos ab inimicis
nostris sicut olim faciebat patres
nēos. ~~HUGO~~ Denide Asaph
dicum querēs mouet questionem
dicens. Usquequo o deus impro
perabit inimicus. videlicet gentil
populo iudeorum. Ahi dicat Q
dū erit populus iudaicus in op
probriū cūctis gentib⁹. Et statī q
instrut⁹ subiugit cām parīa finē
illius opprobrii di. Rūtat ad

uersariūs. **I**s iudeus nōmen tuū; Iblasphemādo te q̄ vocarīs Iesūs christus. Et q̄diū irritabit te non credens ī te tam diū erit ī opprobriū alijs nacionib⁹. Etsq̄ quo erit hoc. Rūdet dicens usq̄ ī finē.

Cass In fine; hic sīgt mūdive Cass speram qn̄ ḡes iudeor⁹ p̄ maxima par. **Nico** Ut quid te creditura ē. Auertis manū tuam a dexteram tuā supple extalere de medio sinu tuo ī finē. Ut tam diū non defendis nos. Et loq̄ tuū de deo ad modum hois q̄ q̄diū differt percutere dicit manū suam ī sinu. **Colle** Sed hunc vñci tenere. **Aug⁹** & **Cassio** exponūt hoc mō. **Glosa** Per manū dexterā intelligitur popul⁹. **Cass** Moysi sicut legiē exodi. in. ut dexteram suā ī sinū mitteret. qd̄ fecit. a exinde plata. cōspēcta est leprosa. Iussitq̄ illi ut iterū manū ī sinum mitteret. qd̄ fecit. statim curata ē. Per hoc signis. qā ppls iudeor⁹ exiens a dño christo immundus fieret. ab eū vero ouer sus recipet pristinā sospitatem. Quod faciūt id eo commemoratur ut iudeor⁹ populu ī finē predicēt ī antiquā redire sospitatz. **S;** ne intellectus ille asaph ī tituli eue latione diutius moraretur. ad laudes domini saluatoris festinus ac cedit ut omnia possibilia dicat illi qui in gentia cognoscitur ī celo & ī terra operari. Et q̄ de eius erat ī carnacōne dicturus ne q̄s eum dō minū crederet t̄palem. ante ostiū.

tionē mundi rege eu; iam fuisse fe statur. **Hugo** Deus aut̄. dicens **D**eus christ⁹ ē. Rex noster homo factus qui est. Lanū secula. q̄ ī p̄ncipio erat verbum. hic salutē humani genels Lopatus est ī medio terre. vñ le rusa. **Nico** q̄ est ī medio clima lem. te terre habitabilis. **Hugo** Deinde ouertes sermō nem ad salvatōrē dicit modū saluationis. **Tu** o criste. o firmasti ī vñtute tua. vñ potentia tua vel i fide tui nois. mare. i gentes flexi biles ad pccm. terrā īdee circum quaq̄ cingētes. Et quia prius pecatis erant oppressi & dyabolo sub iugati. tu cōtribulasti capita draconū. & cōtrivisti dñationes super bas demonum. ī aquis. **S**baptisi mi. Ecce modus salutis iuxta illud Marci ultimo. Qui crediderit & ba ptisatus fue. **Illi ei drārit**. saluus erit. **Aug⁹**. conces hñt principem suum et ipse primus ē magnus draco. Et de illo quid feci qui operatus est salutem ī medio terre audib⁹. **Tu** confregisti capita draco. **Hugo** id est potesta nis. **Hugo** tes a suggesti principis demonum ut p̄mitis nihil possit ī homine baptisato & cre dente. **Sed homo tal magis potest** ī ipsum. quia dediti eum scilicet dyabolum. **Escā populis ethiopū**. i. gentib⁹ & p̄corib⁹ prius migris p̄ pccm s̄ postea dealbatis ī fonte bap̄mi. **Et quō acceptūt istū ī escā** draconē istū. Corp⁹ dyaboli stat ex homib⁹ perfidis et perverbis.

gulj p̄f. 116. 149. 150. 151.

Actus *Augustini*

Et hoc corpus fidèles comedunt quando perfidos a miseros ad conversionem penitentiam trahunt a corpori Christi cuius ipsi membra sit illos incorporat. Et hoc præcipue faciunt prædicatores sc̄i. Vñ actu. x.
AUG. dñi ē Petro de genibus. Macta a manduca et occi de q̄s sunt a fac q̄s es. Sic diabolus sumitur amissis membris suis. Vel ita dedisti eis escam populi ethi opus. q̄ sicut es ea moedē a comedente: ita credentes ipsius diabolum mordent reprehendendo culpando et accu*sant*. Siue conuersi iā fide facti. les esca possunt habere dyabolum q̄n per ipsius tentationes phiciunt. Ipso enim presequente mātressū: ipso affligente patiente munere coronantur. Ab huc ostendit quō salutē operatus est in medio terre. **HUG.** Tu dī cū subiungit. Cui rupistī fontes a torrentes. et tu i publicū misisti ap̄los et ap̄licos viros: de quibus manae fecisti aquā euangelice dñi. **AUG.** ut sua irrigacō dñe. **AUG.** ne p̄dicatione auerterent infideles. et siel tu sic casti flum. **Cass.** Ethan hebrei et ethan. **Cass.** ea lingua interpretatur fortis. robustus. q̄s sepe dyaboli figū. Exiecauit eū viri. **AUG.** go dñs p̄ predicationem ap̄lor dyabolicas dominas gentilium. cultura demonum artes magicas aruspici et matemati. **HUG.** Exiecauit etiā philo et in Augustino dyomio et pau-

lo. Vñ ipse paulus ait ad cor. 10. Nos predicamus Christū crucifixū iudeis qđem scandalū: gentib⁹ aut stulticiā. Et ibidē. 3. scriptū ē. Per dñm inquit sapientiam sapientū: et prudētiā prudētiū reprobabo. **All.** Arescat itaq̄ oīs vana doctrina et mundentur mentes euangelio. **N.** **T**uus est dies veritatis. **N.** et tua est nox. Iqr̄ tibi obediunt oīa tanq̄ creatori. tu fabricatus es aurora et solem. p̄ que intelligitur creatio corporū celestium. **C**u fecisti omnes terminos terre. p̄ quod intelligit creatio inferiorū corporū. Estate za ver tu plasmasti ea. Quasi dicit. Tu es factor omnium temporū. Hec ad litte. **Cass.** Sed aptius videtur ram. si spiritualis exquiratur. Collector. Translatio rōna sic habet. **T**uus est dies et tua est nox. tu fecisti solez et lunā. **Cassio** Diem ergo et sole possumus viros iustos quibus semper sapientie lumen irradiat. Noctem vero et lunam intellegimus terrenos homines atq̄ stultos qui peccatis facientibus obscurant. Sapientes itaq̄ et stultos siue peccatores dicit esse suos. q̄ni am invrisq̄ ipse de miracula magna facit ut et illum munere sue pietas illuminet: et istum peccatis emendatū regni sui faciat esse partipem. Preterea non incongrue terminos terre dicim⁹ omnes apostolos et prophetas. Nam sicut emin agroꝝ fines distinguunt: ita et prædicatores Christi vere fidei iura cu-

stodiunt. **I**HO Hoc enim sicut le
vunt. **I**HO statem a ver tu plas
masti ea. Secundum allegoriaz ver di
cimus cui iusti in hoc seculo bonis
opibus florent. Estatem vero cu
fudicū laboris. **G**LO Et quod hie oia
sui p̄cipiunt. **G**LO fecisti. **M**oz
moz esto h̄o non dicit cui. **H**ic tuis
latio romana addit creature tue.

HUGO quod a de poplo iu
dicio pot intelligi p
quo asaph toties orauit. Et ut me
lius impetraret quod petit pro ipsis co
fiteutur quod male omiserunt dices
Inimic⁹. videlic⁹ popul⁹ iudeorū.
improperē rauit dñs. I. s. samaritan⁹
es. demonū hales. De qd⁹ inimi
cis dñs dicit. Luce. xix. Inimicos
meos illos q̄ notuerunt me regna
re super se adducite huc a interfici
te ante me. et popul⁹ misipiens in
citatuit. et exacerbavit nomen tu
um. q̄a puocauit eum ad iracidi
am mltis blasphemis ac iniurias
qñ eum conspuerunt et collaphiza
uerū dicentes. Prophetiza nobis
chri. **A**UG Sed q̄a quida; ex il
ste. **A**UG fisis qui christū erat
occisuri postea ad penitentiā et oſe
fionē de tanto peccato fuerant redditu
ri de quibus ab predicatione beati
Petri circiter tria milia ouerū fūt
ut habeat act. iiij. Pro illis oſequen
ter orat. **N**IC^o Ne tradas. et
dicens. **N**IC^o tradi pmittas. be
stias animas oſitentes tibi. oſelli
one fidei. **C**ASS Bestias enim po
ca laudis. **C**ASS fuit diaboli cui
ministris suis quorum capita sic fu
peri dixit oſtrinxit super aquas ba

pas mi. **I**HO O dyabole a nim
vultis corpora devorare s̄ aias. Tūc
enim aia devoratur ore bestie cum
conuentiam et oſenſum plet dia
bolice voluntati. Sequitur et aias
pauperū tuorū christianorū atom
pto et mundane obliuiscaris in fi
nem. et si ad horaz subdunt tribu
lationib⁹ nō pereant: sed probati
mane. **N**IC^o Consequeretur pe
ſtiſiant. **N**IC^o tit ad impletionē
promissorū dicens. espice in te
ſtamētum tuū. id est i sacram scri
pturam ut perſolias regnum celorū
quod in ea pmissisti pauperib⁹ tu
is et non diui. **L**quia in bil
tibus seculi. **N**IC^o repleti sunt
domibus iniquitatū. et iniquitatib⁹ in
quibus perseverant tanq̄
habitantes in domibus. **L**qui obs
curati fūt ter re. et a terrenis deſide
rijs que obscurant lumen ratiōis
HUGO Et ponit genitū. p ab
latino more grecorū
delicet terre pro terra. **C**ASSIO
Pulcre diffinitum est quid sit co
pus infidelium et iniquorū. h̄o est
domus iniquitatū. quia cuncta vi
cia velut quodam hospicio recipi
unt qui malis polluuntur. Adhuc
orat pro pauperibus humilibus
dicens. Re auertatur. La tua misere
ricordia humiliſ factus oſufus
IHO id est ne obliuiscat a te q̄
in tribulationib⁹ multis
ac improperis atterritur et confun
ditur. Pauper et mops laudabūt
nomen tuū. Ici pmissa tua percepe
rint. **A**UG Qui sunt isti pau

Corporis

peres humiles spiritu trementes
verba dei: non de meritis suis pre-
montes. qui quoniam faciunt aliquid bo-
ni rei laudat. quoniam faciunt aliquid ma-
li se accusant. Confidentes ergo peccata
sua non de transalibus elati. consideran-
tes eterna promissa laudabunt te.
Coll. Et sicut pro offertib[us] po-
p[er] pleuerantib[us] in p[ro]p[ter]o deum erexit
ad vindictam. Vnde non tam orando quod
prophetando. **I**eo. Exurge de
subiungit. **I**eo. Deus iudica eau-
sa tuam pro his impropriis quod vel
tu sustinuisti pro nobis. vel etiam
tunc sustini. **A**gg. Nec paganus
nec ecclesia. tamen vel indeus
vel hereticus. sed aliquoniam frater ipse
catholicus torquet os suum quoniam dei per-
missa predicanter. quoniam futura resurre-
cio prenuntiantur. Et adhuc ipse
quis tinctus aqua salutis eterne
portans sacramentum christi forsi-
tan dicit. Et quis hic surrexit. Et
non audiui per meum de sepulcro
loquente ex quo eius sepelium. Nam
quoniam redit ab inferis. Et quid facias
tibi. Ostendam quod non vident. Non
possum. Non enim propter illos deus vi-
sibilis debet fieri. videant quod per nos.
corde credant quod videre non possunt.
Ve pueris cordibus. **O** memor esto
improperiorum tuorum. eorumque ab ini-
piente. **P**rolo dicitur fuit tota die.
Adhuc dicitur. Vana predicant cri-
stianos. Adhuc dicitur. manus est resur-
rechio mortuorum. adhuc insultatur
christo. nec deerunt tota die. hoc est
vulgus in fine se aliya sajre. **G**loria. memor tu

is dans et ronā. **I**eo. ut iudi-
cōstib[us] penam. **I**eo. cito confun-
dant. Vnde et adhuc subdit. **R**e
obliuiscaris vocis inimicorum tuorum.
Hugo. perib[us] eo quod qui te oderit
ascendit semper. quod peccata peccatis
accumulat. **I**eo. Sic enim et domin-
lant. **I**eo. nus in apocali-
psi dicit. Impius impie agat: et in
iquus amplius faciat iniquitatem.
Nos quoque supplices deprecamur
et domine ut erexit nos a spiritu
iniquitatum. a superbia ruinoso vi-
cio. post mundi contemptum attolle
digneris in celum. Qui es benedictus
in secula. Amen.

Psalmus lxvij
Onfitebi ^{mut}
tibi
Titus hugo. In fine
rumpas psalmus cantici Asaph.
Psalmus iste qui dicitur cantici
quia in eo agitur de remuneratione
eternae est asaph id est fidelis con-
gregationis populi christiani am-
monens ne tu qui es fidelis christi
anus corrumpas videlicet spem que
habes in dei permissione de eternis ut
peruenias in finem eternae consum-
mationis. In precedenti psalmo
egit prophetatio de salute baptismi da-
ta per gratiam in primo adventu
christi. In isto autem psalmo de salute banda
per gloriam in secundo adventu domini. Vnde
monet nos fieri in titulo tangere: ne
corrumpamus gloriam baptismi in

Uobis per peccatum. sed de domini
permisso ne quā solvet in illa etna
būtudine firmi. **HUGO** Est enim
te speremus. **HUGO** permisso
dei rata certa fixa. et inconcussa fide
lis et omni dubitacione carens que
consolat afflictos. Tota enim vita
tuus super teā sic scriptū est: septa
tio est. Nec q̄si p̄spera eligenda ē:
vel q̄i abusa deuitanda s̄ vtraq; ea
uenda. illa ne corrumpat. ista ne
frangat ut vnicuiq; homī in q̄cuq;
statu rey in hac vita ōusatus fue
rit nō sit refugium n̄ deus. nec ullum
gaudium n̄ in. **NICOLAUS** Ad litterā vō
permisso ei⁹. **NICOLAUS** iste p̄s ē grā
rū actō p̄pli iudaici reuī de capti
tae babilōis. Moraliter at p̄t exponi
de p̄plo veracit̄ penitēce. iā de capti
uitate p̄cā reuerso q̄ ai grāci adi
one dominum alloquit̄ dicens

Onſite bimur tibi de⁹. de p̄ te
ritis peccatis. **C**onſite bimur.
Confessionē laudis pro beneficō no
stre iustificacōis. et muocabimus
nomen tuu. p̄ alij beneficijs ob
tinē. **HUGO** Intus vocabim⁹
dis. **HUGO** eū in oscia p̄ confe
ſionem mūdata. Si luxuriosus deū
muocat: ad doacā illū vocat. si au
rus illū muocat: ad fouē plenam
spīm̄ illū vocat. Cū enim domin⁹
sit mūdissim⁹ et pulērim⁹ non dig
nat m̄tare in domū turpe et immū
dam. **CASSIUS** si enim dign⁹ est ut
corda n̄a confessionē purgem⁹. sic
ad auxiliū suscipiendū nomen do
mini muocare de te⁹. Sequit̄ **DAR**
RABIM⁹ miracabilia tua. **HUGO**

q̄ fecisti nobis. q̄a mai⁹ est iuslifi
care impiū p̄ celū et terram creare
sic dicit Aug⁹. Et subdit diuina resūcio
cū dī cū accepero tps. Iudicādi. s.
in sebo aduentu tūc. Legi iusticias
iudi. **NICOLAUS** iustos iudicio appro
cabo. **NICOLAUS** batōnis et impiorū iu
dicio reproba. **HUGO** Christ⁹ ei in pri
bationis **HUGO** mo suo aduentu
acepit tps miserendi. In sebo vō
aduentu erit tps iudicandi qđ ad
huc posuit in. **CASSIUS** ut opunda
dilatōne. **CASSIUS** corda mor
talium ante tempus iudicij in hoc
mundo studiosius precentur ab
solui ne venientes in futura illa dis
ceptatione in opimata iudicis sen
tentiā sustinerent. In primo cri
sti aduentu. **HUGO** Iquefacta est tra
GLO quia homines in terrenis

confidentes a stabilitate
virtutis et iusticie in diuersas deflu
xerunt concupiscentias vicio sum
bende exponit qua; terram dixit.
HUGO Let om̄is qui habi
tant in ea videlicet
quā terrena diligunt: et ad celestia
non aspi. **CASSIUS** Sed quemadmo
rant. dum salutari in
carnatione subuenierit terre lique
facte subsequitur. Legi confirmā
ui columnas eius. Id ē apostolos.
per quorum predicationem alij su
stentantur: et h̄j confirmati sūt re
fūrēctionē: qui in domini passione
mutauerat. Per hos at dixi inīq̄s
NICOLAUS Qui faciunt contra pre
cepta negant. Solitri
inīque agē. Contra primū a delin
quētib⁹. q̄ faciunt contra p̄cepta affir

*Quod latet
propter seipsum
Propter hunc vestrum quod est ex parte vestra*

*matua. Nolite exaltare coru[m] v[er]o
superire contra deum; gloriantes de-
restra m[al]itia. **HUGO** Aut defen-
sionem peccata vestra.*

Cassiodoro. Cornu suum vi-
peccatum p[ro]pt[er]iam p[er] alios mititur ex-
culat. Quapropter tales ad rem
am redire non possunt. quia con-
fessionis remedia p[ro]diderunt. Hoc
idem repetit ut formidinez ultioris
magne ostendat. q[uod] semper grauius
vindicatur q[uod] iterata iussione p[re]ci-
pit. Vnde dicit. *Nolite extollere*
in altum cornu vestru[m]. Ille in al-
tum erigit cornu qui contra deum
concepta iniuritate remurmurat.
Nolite loqui nec corde nec lingua
labueris deum iniuritate. Adhuc
in excusationis vitio perseverans lo-
quitur contra deum iniuritez; q[uoniam]
aliquis sic estimat se constitutu[m] ut
peccata non possit decimare: dices
non culpa sua: sed necessitate stolla-
cum ad aliquod se peccatum puenisse
ut hoc magis imputet a editori q[uod]
propria voluntate peccauit.

Augustini. Et iam loquitur con-
tra deum iniurita[m] qui dicit. Vere non iudicat de-
us de reb[us] humanais: no[n] curat quid
agatur in terris. Ecce multi iniuri-
redundat felicitatibus: et inno-
cens premuntur laboribus.

Collecto[r]. Neq[ue] h[ab]o modo ne-
q[ue] illo modo debet
loqui aduersus deum iniurita-
zem. **On[us] via** neq[ue] ab oriente neq[ue]
ab occidente neq[ue] a desertis motib[us]

RICO erit refugium p[er] peccatorib[us]
ut dei iudicium possint
effugere. q[uoniam] deus inter est. q[uod] ubiq[ue] p[ro]p-
p[er] sens est p[er] essentia: potentiam: et
presentiam. sicut dicit in ps. cxxviiij.
Si ascendero in celum tu illic es. si de-
scendero ad infernum ades. Et ut ei[us]
potentia: cognosceres: subiungit.

RVN nc humiliat deinceps sup-
bum. Et h[ab]et h[ab]et exaltat sublimando
humus. q[uod] calix et mehu-
lez. **HUGO** Iusta estributois
est in manu et in p[ar]te domini et
christi: i cuius potestate est dare cui
libet q[uod] voluerit. Vnde calix domini tri-
plex continet poculum. videlicet vini
meru et puri: q[uod] signat retributio-
nem iocunditatis eternae: ubi misericordia
aliquid tristitie. Et h[ab]et p[ro]mat domini
sanctis suis in patria: sicut in
alio psal. dicit. Inebriabitur ab
obertate domus tue. Deinde calix
domini est plenus mixto. Hoc mixtu[m]
appamat dominus sanctis suis: qui sunt in
via et in purgatorio. q[uod] gaudiu[m] q[uod]
h[ab]et de felici expectatio[n]e beatitudinis
eternae non est meum. q[uod] sim q[uod] dici-
tur p[ro]p[ter] xiiij. Spes q[uod] differt affligit
aiaz. Quod autem mixtu[m] est in via sub-
iungit: dices. **OT** id manuit ex hoc in
hoc. Cu[m] aliquis h[ab]et duo vase vbi
est vnu diversar[um] specie[rum]: si vult
facere mixtu[m] id mat et effundit
de uno vase in aliud. Sic dominus facit
q[uoniam] homi in tribulat[i]o[n]e posito consola-
tionem infundit et consideratio et retri-
butionis eternae. Tempat et amat
tudine et p[ar]tis tribulatois per dulce
dime et future felicitatis. q[uod] in e[st]o
go. et consideratio p[ro]missi minuit vim

*Ordo g̃us b̃ent
m̃t̃ m̃t̃ p̃m̃
m̃t̃ d̃m̃ fr̃s y*

*Port. ṽs ũr̃
m̃t̃ m̃t̃ r̃l̃
fr̃s B̃t̃*

*Q̃d p̃m̃
ṽm̃ q̃p̃*

flagelli. Illi vero qui volunt hic b̃tere iocunditatē peccati a nō mixtū tribulationis: tandem b̃ilēt̃ feces calicis d̃m̃. Vñ subdit. Verūtamē. Licet d̃ns xp̃m̃auerit de suo calice in superiori loco hoc est in celo sanctis suis poculū vīni meri a p̃fēctū gau d̃m̃: et fidelib̃ in purgatorio: a m̃ loco medio hoc est in terra existenti bus poculū mixtū: ut b̃ilēt̃ est. tñ L̃tex eius non est eximam̃ta. reua cuata. Sex calicis d̃m̃ pena ē m̃fer ñ q̃ nunq̃ euacuabit. q̃ perpetua est. Hāc b̃ilēt̃ omnes peccatores terre. Li in inferno dānati. Ex q̃ em̃ sācis i patria datur mey: a sācis i via dāe mixtū: ñ hil restat mal̃ bi lētū de calice d̃m̃: nisi feces eñe dā nationis. Consegntr̃ Asaph agit gr̃as de sua liberatōe a maloꝝ pu ñtione: di. **RICO** **E**go autē cens. **RICO** cannūciabo in seculū. s. dei virtute a laudez: in se culū. a in vita p̃nti. Leantalo. in le titia cordis laudes. deo Jacob. s. populi xp̃iam̃ qui vitia sup̃plāt̃at Deiñ subdit xp̃hēta i ps̃ona christi iudicis dicentis. **E**c̃ oja cornua peccatoꝝ cōfringā. a dignitates superlorum cōfringam.

Collector In illa quippe ex c̃is pt̃as: om̃iſ supbia impioꝝ hu miliabunt: a confracta disp̃ient q̃ hic magnis sublinnitatib̃ erigunt. La exaltabunt cornua iusti.

HUGO Hoc vt̃ū q̃ fiet in iu dicio: ubi supbia su perloꝝ humiliabit: a humilitas atq̃ patientia humiliuꝝ quib̃ se

cōtra inimicos h̃isidias defendetū exaltabū. **Cassio**. q̃m̃ in cēna tur. pulebr̃tu d̃me p̃manebūt. O humilitas exi m̃ie decorāda q̃ hic cerneris desti tuta. Q̃d maius p̃cū h̃e poterit de cus tuū q̃ vt ille eā hic assumpse rit de quo cuncti beati sine fine gau debūt. Audiuim̃ verba d̃m̃ nō de altitu d̃ine celi: s̃ de sancta scriptu ra psalterij: cui tanto libetū pareamus q̃nto nos cōmūni monuisse dignat̃ est. cū b̃ūficia d̃m̃ salutariis si intelligātur: ingiter am̃rāda sunt. Lingūa ipsiꝝ quotidiē gesta mus i mamb̃. volūtas d̃nica p̃t; nobis litteris cōm̃phensa d̃iūmis a corpore; p̃stat aspectū: vt intus cordis oculus salutariter instruat. Nunq̃ tacet si euz in scripturis suis d̃culere festinem̃. sp ad salutaria r̃isa parat̃ est. nec absens aliquā reddit̃ si eū puris mentib̃ a p̃petua mus. Quapropter abūciamus vt psalmonet supbia que sceleratos diuidit a xp̃o. amem̃ humilitate; q̃ sc̃s illi celesti caritate dūgit: q̃t̃ nus i futuro exaltari m̃eamur ab ipso d̃no nostro Iesu xp̃o; cui ē t̃nor et gl̃ia i secula seculoꝝ. Amē.

Psalm⁹. lxxv.

Dicitus in illi **RICO** **O**sa'mū **RICO**. istū fecit Asaph: p̃ud̃s i sp̃itu liberationis; mirabilem popu li a semnacterib̃ persecutiōe: vt ha betuz. iiiij. Reguū. xix⁹. Cū⁹ psalmi

talis est titulus. In finem in landi
bus psalmus Asaph cantus ad
alii. **Cassiodo.** Omnia ver
titati ex precedentibus expositis ib⁹
debet esse notissima. Restat ergo
qđ nouū intulit: videlicet ad assios
explanare. Astriū dirigentes iter
pretant quiam fidei regulis docti
rectis semitis ambulare contendunt
Hos alloquitur Asaph: laudes do
mini mirabili varietate decantans
Aitemū ic̄.

Dotus in iudea deus. Potest
hic versus nonnullam facere
questioñ; cur dictū sit in iudea de
um notū: ubi magis xp̄m dñm co
stat esse crucifixum.

Collecto. Fuit seipus quo
gens iudea sola
deū agnoscere atqđ adoraret: et ce
tere gentes adorantes ydola deum
celi penitus ignorarent. Et qđ illa
gens iudeoꝝ verū deū saluatorē
suum negauit a cognitōe dei eran
do ceci. **Cassio.** Ipsi emī in dñi
dit. Nos regem non habem⁹ nisi
cesare. Vñ ergo iudei veraciter bi
ei possunt qđ se a christo nato de tri
bu iuda et a iude genere extraneos
reddidicunt. Propter qđ quid sicut
iuda debem⁹ inquire ut nobis pos
sit sententie veritas relucere. Juda
quippe confessio interpretat. Vnde iu
dea verā xp̄i constat esse ecclesia;
que cōficitur illū regē qui p̄ virgi
ne Mariā venit de tribu iuda. Be
ne ergo deus in iudea et in ecclisia
notus esse dī a qđ fideliter cōfite tu r

Im israel magnū nomē ei⁹. Isra
helit vidēs deū interpretat. In vno
quo qđ emī fideli magnū est nomē
dñi qđ eū puro corde cōfite regem
regū et dñm bñantiū. **Et fact⁹**
est in pace locus eius.

Augusti. Prīus cōfite et sic
in triplo fit locus
dei. R̄mdu emī non cōfiteris pecca
ta tua: quodāmodo rixaris cū dō.
qđ tibi placet vita tua mala que ei
displi. **Cassio.** Ille pfecto pa
cet. cem pbat hīc
cū dño: qui aduersus mābata ei⁹
otaria volūtate nō litigat: qui seq
tur iussa bñantis: et ab om̄e prece
ptū dñi suū flectit arbitriū. Par
emī vera est cōcordiā hīc cū mori
bus p̄bis: a litigare cū vitis. Et li
cet de⁹ non sit localis quib⁹ est
tot⁹: tñ localiter iesse dī qđ p̄pici
us adesse dignatur. **Sequitur.** Let
habitatio eius in syon. Syon spe
culatio interpretatur p̄ quā de⁹ fide
liū corda p̄spicit. Ipse pfecto fit sy
on qui eū meruerit sincera mente
cōspic̄. **Iero.** In qđcū ergo aīa
cere. **Hugo.** pacē cōfregit
potētias demonū videlicet larcum
et delectationē subitam qđ ex impro
viso ferit scutum et malam volū
tatem cōsentendi peccato que est
scutū contra deū. sic bona volūtās
est scutū cōtra diabolū. **Gladū.**
et actum peccandi quo se quisq; ite
rimit. et bellum et confitūdine
peccandi qua deus continue impu

b. n.

gna **Cassio**. Hec omnia no-
tur. **Cassio**. cum est fracta
atq; iminuta discedere biventre cer-
tum est pacis auctore. Nec solum
hoc fecisti dñi e: sed etiam es. **L**
luminēs. **Cassio**. corba gentiū a peccatorū
o **L** tu ch̄riste a non aliis. et hoc
facis **L** mirabiliter. **L** p miracula
et predicationem plasam. La mon-
tib; eternis. **L** ab apostolis a pre-
dicatoribus **AUG⁹**. Rui tanq;
sanctis. **AUG⁹**. montes ex-
cepit primo doctrinā tuā quos
eternos fecisti: a vitaz eternā per il-
los ceteris pmissisti. quibus p̄dicā-
tibus turbati sunt omnes insipie-
tes co. **Cassio**. qm de p̄dicatio-
ne. **Cassio**. nib; sanctis vñ
illuminati sunt iusti: inde insipien-
tes. turbati sunt: a recedentes ave-
ro lumine seculi sunt mūdi desideria
tenebro. **AUG⁹**. Sed quid eis
sa. **AUG⁹**. ex hoc ipso
contigit. **Sequitur**. **D**ormierunt
sommum suu; **L** viri dūitiaz. Ama-
uerunt presētia a quieuerunt in ip̄is
presentibus. et sic illis facta fuit il-
la presentia deliciosa.

Cassio. Et bene dicit suu; vt
discerneret. Nam iste somnus fal-
lax atq; deceptor est: vt mō se gau-
deant dūitias acquisiſſe: modo no-
bilissimo coiugio copulatos: mo-
do clarissimis honoribus fuisse ſu-
nectos. Sed vide qualis eos cohi-
fio subſequat. **L** a nihil inuenierunt
omnes viri dūitiaz i māb; suis. **L**
AUG⁹. dormunt p̄ delectatio-
nez cupiditatibus su

is. transit somnus iste. transit vita
ista. a nihil inueniunt in māb; suis.
qp nihil posuerūt in māb; xp̄i.

Cassio. Et intende quē abmo-
atq; definit. **Vicit** enim vīti dūitia
ruz. si qui pecunīis suis captiuā mē-
te deserui. **GREGO**. **R** viii. mo-
unt.

GREGO. ratiū. Si
pfecto paupertatem euigilantes in
resurrectione inueniunt. quia nihil
secum ad illud extremū iudicium
ferunt. Vnde ingemiscentes festan-
te sapientia dūitari sunt. Quid no-
bis. p̄fuit superbia. aut dūitiaz
iactantia quib; cōtulit nobis. **Tra**
sierunt omnia illa tanq; vmbria. Vi-
tia ergo a fugitiua fuisse que tenu-
erunt iam amissa cognoscunt. que
qdū aderant: stultis eoꝝ corib; magna
a manifa videbātur. De
quorum duricia adhuc subdit.

Cassio. **H**inc reparatione
nem: a momis sanctis o xp̄e qui
es **L** deus Jacob **L** et populi xp̄iam
qui est supplantator vitiorum nō
curaueunt. quia **L** dormitaueūt.
et excepti sunt et obdurati.

AUGUSTUS. Nam duricia cordis

Cassiodo. Sed qui fintiſſi
consequēter exponit: dicens. **L** qui
ascenderunt **AUG⁹**. q̄ se iactant
equos. **AUG⁹**. in superbia
in dūitias: honoribus: a potestati-
bus suis. Nam in equis sedere pec-
eatum non est: sed ceruice potesta-
tis contra deum erigere.

*Ver p[ro]m[iss]io d[omi]ni p[er]petua
et in eternu[m] p[ro]p[ter]a*
Cassii. Taliſ fuit ille Phārao
equos increpationes dñi estimata
mente cōtempſit: a dormitando p[ro]p[ter]a
uenit ad eternū ſomnū: ubi nulla
requies m[an]u[er]it.

Hugo Ne quaq[ue]p[er]t
ret ab increpatiōne dei qui bene ad
uerterat q[uod] subditur. **V**[er]o dñe
qui modo increpas misericorditer
peccatores. **T**erribilis ſi iudicio fu
cirus es iudex. **L**tūc quis refi
ſtet tibi. **Q**uasi dicat. Nullus. cu[is]
infinita ſit tua virtus. **L**et tūc cu[is]
veneris iudicare viuos a mortuis
apparebit. **Hugo** ſuper e[st] pro
lira tua. **b**os. q[uod] ſic
dicit in alio p[ro]p[ter]a. dñs in ira ſua con
turbabit eos a deuorabit eos ignis
Quo aut[em] apparebit conſequēt[ur] oſte
die; bicens. **D**e celo audiū frāſti
iudiciū. **a**udiri facies aduentū
tuū ad iudiciū: quādo ſonante cu
ba angelica dices. **S**urgite mortui
venite ad iudiciū. **L**terra. **a**vnuſ
qui ſeq[ue]runt p[ro]p[ter]a. **t**remuit. **a**t tremet mi
hil habēs meriti. **L**aq[ue]uit. **a** qui
erat ab omni ope. q[uod] tunc non po
trunt operari neq[ue] mereri.

Cassio. Vel tremet ab oce[re]z
iudicis dicentis. **I**te
in igne[re] eternū. Et quiescat cu[is] in p[er]p[et]ua
damnatio[re] recipiat. **S**ed q[uod] es
iſta ſine requie eſt. q[uod] et ſi requiescat
a malis opib[us]: non tu in ſuppli
cio quiescat qui in eterna flamma
cruciandi ſunt. **Q**uoniam exire geret
iudicio deus. **a**nd cu[is] exurget chri
ſtus ventur[us] ad iudiciū: q[uod] hic qui
etius omnia p[ro]tulit quādo corā **Pila**

to iniuste iudicatus eſt. **V**nde tūſ
ſlatio hebraica ſic h[ab]et. Cum ſurrexe
rit ad iudicandū deus. Et ne iudici
um illud ad ſola[re] damnatio[re] ma
loꝝ crederes eſſe faciendū: addidit
Lyt ſaluos faceret omnes māſue
tos ter. **Augusti** Qui fremē
re]. **A**ugusti teſt[imoni]os equos
non ascenderūt: ſed in humilitate
ſua peccata confeffi ſunt.

Cassio hi ſalui ſiūt cu[is] in do
mo dñi prema p[ro]mis
ſa recipiūt. Cauſam ſalutatio[re]is eo
rum ſubiungit: ditens. **Q**uoniam
am cogitatio homis conſtitbitur ti
bi. Co[gn]itatio enim noſtra p[ri]muſ
conſtit[ur] de o: q[uod] p[er]terita peccata hu
mli ſatisfactio[re] dampnauerit. **S**ed q[uod]
fragilitas h[ab]uana ſemp[er] debet luge
re q[uod] peccat: addit[ur] a reliquie cogi
tatio[re]is diem festū aget tibi].

Aug⁹ Reliquie cogitationis
e[st] ut non excidat a me
memoria ille qui ſanauerit. **E**t quid
tibi dimiſit. Huiusmodi re[co]rdatiō
es ſolemnia dñio celerabunt
cum gratiarum adione

Collector⁹ In Paulo cogno
ſimus h[ab]ac cogi
tatione[re] cōſtentē: a reliquias cogi
tationis aīm dicit. Qui pri⁹ ſui bla
ſphemus: et persecutor.

Aug⁹ Ut ampli⁹ blaſphe
mus nō eſſet ſuīt pri
ma cogitatio conſitēs. ut autē com
memoraret q[uod] illi dimiſiūt eſt: reli
quie cogitatio[re]is erant. Per ipas re
liquias cogitationis ſolemnia ce
lebra. **Collector⁹** Conſequē
bat. **ter** post q[uod] d[omi]n[u]s.

ostendit qualiter p̄fci supbiasti
et mundi delectationem damnantē
reprobi. a quomodo per humilita-
tem a bonam cōfessionem saluent
mansueti: iūitat populi ab dei lau-
dem: di. **RICO** ~~Vouete et red-~~
~~cens.~~ dite dño dñi vñio
a vota q̄ fecistis: siue in baptismo:
siue in ordine: siue i quoquis licito
modo: illa psoluīte. q̄d displicet dō
infidelis p̄missio: vt dī Eccl. v.

HUGO ~~Vouete est cōfiliū.~~
~~HUGO~~ reddite est p̄ceptu: a
si voulisti reddite. Lomnes q̄ in cir-
cuitu eius affertis munera]. Ipse
enī in medio suorū fidelium se esse
promi. **CASSIO** In circuitu q̄p-
sit. **CASSIO**. p̄ res agit: cū
munera fideiū sacratissimis alta-
ribus offe. **HUGO** ~~Terri-~~
~~rūtur. Cui HUGO bili]~~ dño
qui terribilis apparebit peccatorū
bus in iū. **IECO** ~~spiritu p̄ncipū~~
audaciā suploq̄: aut aiā ipso
ru: p̄ncipū terribilis apud oēs
reges ter. **CASSIO** vñq̄ q̄ cor-
re. **CASSIO**. pus suum
regere ac moderare domini munere
merue. **IECO** Nos ergo p̄cemur
runt. **IECO**. deū vt reges terre
simus: vt impem̄ carni nostre: iū
xta illud apostoli. Non regnet pec-
catu: in mortali cor: pe nostro. Im-
peret anima nostra: serviat te: p̄
a statim v̄met xp̄s et habitabit
in nobis. Ipse enī dicit in euange-
lio. Venia inquit et stabo ante ho-
stiu a pulsab. a si quis mihi ape-
terit in treibo ad illū et cenabo cū

eo Quotibē stat ante ostiu: p̄do-
ris nostri xp̄us. Intrare desiderat.
Aperiāmus ei. ingredit̄ in nobis:
a hospes noster est a cōiuua: cui ē
honor et gloria in secula seculorūz
Amen.

Psalm⁹ lxxvi.

Oce mea ad
Titulus In finez p̄ ydi-
thū. **Osalmus Asaph.**

HUGO Cui⁹ sensus talis est
Osalm⁹ iste attribui-
tur Asaph a fidei p̄klo. Nā Asaph
cōgregatio interpretat̄: qui p̄kus fi-
delis est. Vdithū a trāfiliēs. qm̄
cōtemp̄is terrem⁹ mente a volun-
tate transflit cōtemnēdo ista transfi-
toria: vt pueniat in finez videlicet
eternā būtūdīne que est finis pre-
sentiu: miseri. **AUG⁹** quisquis
arum. **AUG⁹** ego xp̄ia
nus qui hui⁹ psalmi cōfiliū sentire
imitari a tenere vult: omnia deinde
ria carnalia transfliat: seculiq̄ hu-
ius pompa a illeē brā calcer. mīhi
q̄ sibi aliud in hoc mūdo p̄ponat:
mīsi vt pueniat ad finez xp̄m q̄ est
p̄mū nostri laboris. Et hec est mī-
tio hui⁹. **GLO** Asaph ḡ omnia
psalmi. **GLO** transflies et so-
lum deum querens: a it.

Oce mea ab dñm clamauí.

IECO Clamare eo tempo-
re est necessariū qm̄
longe est ille qui clamat. It q̄ pro-
pter peccata mea longe su: a te: da-
mo vt exaudiās. Qui multū deside-
rat: multū clamat.

Cassii. Clamat ab dñm qdli eū
rum fidelibus pollicet. Nam qui eū
peribus transitoris roget: nō ad
dñm clamare cognoscit q̄uis ipsū
petere vide. **AUG⁹** Quisquis p
at. **AUG⁹** alia re q̄ p
ipso dño clamat: ab dñm nondum
est transiliēs: sicut iste qui i orati
one sua pseuerans: subiungit.

Cassii. Loco mea ad dominū
Subaudie. pueni. Sed
quid petit non designat. Et merito
q̄ non est illi necessariū dicere qd
p̄stet q̄ solus nouit largiri qd expe
dit. Quapropter vere sapientes sūt
q̄ se p̄tati diuinitatis: ordinatōqz
comittunt: ipm solū expetūt: et oia
p̄spā desequuntur. Sequitur.

Hugo. Intendit mihi ex
audiendo oīoem meā
q̄ p̄p̄tēt dñs oībus iuocatib⁹ euī
in veritate. Postea obit tempus
oratōis sue. **AUG⁹** **L**et nō die
dicens.

AUG⁹ **T**ribulatio
nis mee. vii hac pnti vita hūana
q̄ est temptatio sup terraz. **L**deum ex
quisit. **Cassio.** Solent munda
ui. **Cassio.** mis desideriū oc
cupati tribulatōib⁹ optarevt ab
illa possmt necessitate quam susti
nent liberari. vt si negrotus est: sa
mitate querat. si pegrin⁹: patriaz.
si paup expēsas. Iste vt breui peti
tione oia p̄futura ocluderet: nihil
d suis angustiis waſerat⁹ est. nec
impaciēter q̄ sustinebat: ingessit.
Sed tanq̄ quiet⁹ et maloꝝ suorū
nosc⁹ si die tribulatiōis sue toto de
fēctio ōfēplationē dñi p̄quirebat

Et quō exquisiuī [manib⁹ meis] v
opibus bonis q̄ dñmis noscūtur
couenire mādatis. **L**et qñ exquisi
stil nocte. i in hac vita. q̄ p̄quis lu
cem hīe videat: tamē obscuritate
fuscata. **Collecto²** **E**t ubi ex
est. **Contra eū**. sic translato romanā
hīz: coram eo v in abscondo. sicut ipē
dicit. Nolite facere iusticiā vīaz co
ram hoīb⁹. Illo enim plente sit qñ
hūan⁹ non affectat aspect⁹ vt va
mis laudib⁹ itumescat. Sequitur.
Let nō suī decept⁹. q̄ secul⁹ suī do
minū quē querebāz. Et ide o. **R**e
mūt consolari anima mea.

Olego. xviii. moral. Pletū
q̄ hūan⁹ seculi dñi
tes tēdio affecti solent bona tēpa
līter accepta cōspicere: a tristiciaz
declinare. Cuz emī merore quodaz
tangi se sentiūt: equos aspiciunt:
auri q̄ argēti vascula cōteplantur
predia circueūt. Cūq̄ p̄ hec tēpalia
oculos libēter trahūt: obortuī am
me merorem vīcūt. Vn̄ eis sic in
euāgetio veritis dicit. Ve vobis
divites: qui habetis hic cōsolatio
nez vīam. Sz scūs qui hoc luget q̄
ab eternis gaudijs cecidit: cōsolati
onē de tempalib⁹ non admittit.

Cassio. Nec si vigiliū fatiga
tūt: remissam vagā
tionem q̄rit. Si ieiuniūs vt corpus
suū cōgrua hilaritate reficiat. Nec
querit. q̄ ista sola cōsolatio est: vi
delicet intētionē suā semp ponē in
dño. Vnde subiungit ipse. **M**or
mōr fui. **Keo.** cōsiderando eius
dei. **D**omini manuetudinem
v. iij.

Fundatio horas

*Dixit amicus ab anno
m. p. p. p.*

a pietatem. Let delectatus sum. in
ipius misericordia. Let inde exer-
citatus. **RICO**. i diuinis laudis
sum. **bus**. Let deficit
spus meus. qz aliqui hoies deuoti
ex seruenti deuotioe rapiunt a sen-
sibz: q sic deficit spus Christi ad usum
adualem exteriore sensu. **H**oc
pauerut vigilias oculi mei. veui
gilaui ante qz esset tempus surgendi
ad matutinum: et ad dicendum laudes
diuinas de nocte sum modum cunctum
Sic enim faciunt deuotione seruentes
qz surgunt an alias ad orandum. **Be-**
quid Turbat suz recordatorem pec-
catoz: tamen meoqz alioz La non suz
locu. **Cassi**. Tacuit g: qm psum
tus. da nocte non habe
bat solatiu; huius colloquiu quo
tempore ipse homo recogitans animi sui se-
creta per. **IERO**. Monachus enim
quirit. **IERO**. qui non vigilat:
huc versiculum non potest dicere.
HUGO. Et si quis queret: qd
faciebas qn vigilias
anticipas surrexeras. Respondet.
Ogitau dies antiquos.
Cassio. Cepi cogitare ab ini-
cio mudi qn hoiez fe-
cit de usq ad annu meum: ab Ad-
usq ad tempus meum.
Cassio. Et vides qz dies anti-
ci sunt et labili varietate fugitiu;
non hos desiderau. s annos etnos
in mente habui. qz in dieb antiq
mors domini. in annis eternis regnat
vita eterna. Iti momenta pereunt.
s futuri pleni longimqate existunt
Cogitabat g vir sanctus cui latet

dies tanto tpe desideret a qrat hu-
manitas: a illos etnos qui soli no-
bis sunt specialiter appetendi negli-
gam: a temnam: nec credam
esse duz eos in presenti non valeam
aspicere. Et meditat su nocte cu-
corde meo in oratione secreta.

IERO. No cogitab de iracudia
no de immitio meo s tota
cogitatio mea de deo erat. Let exer-
cita. **RICO**. scrutando oscien-
bar. **H**oc mee secreta. a
scopeba spm meum exterges in pec-
cata salte remalia: sine quibz non
transitur presens vita.

HUGO. Et dixi. Nunq i eti-
nuz pfectus deus s se
hoiem: et si pfectat ad tempus ut cor-
rigat. qsi dicat. Non. Interroga-
tio em facta p nunq: supponit fre-
querter negatiua. facta at p nonne
supponit affirmativa. Illos autem
p capite non pfectus dñs q faciunt ea q
pmissa sunt in versu pcedeti: qui vi-
delect exercitan pscrutando oscie-
tie sue secreta: a deo meditantur
Laut non ap. **Cas**. Istud non:
ponet. **Cas**. ne qua q ne-
gantis: s affirmatis est. qsi dicat.

HUGO. ymo addit ut medi-
bus. Unus subdit ut complacitor. v-
benignior a magis placatus. fit
adhuc. **Cas**. h verbu abhuc:
expedantis est: a
non dolentis. Ut in fine.

RICO. a totaliter misericordi
am sua abscondit a nob
La generatore in generatore. v in
generatorebus sibi succendentibus.

Hvt obliuisceret misericordia deus.
nobis: cu*m* eius p*ri*etas sit misere
cordia parcer. Laut continebit in ira
sua misericordias suas.

HUGO Sicut fons d*e* contine
tit ex se riuulos: s*i* sic n*on* emit
misericordia sua. q*uod* etiam irat*m*ise
ret. quoniā aut corrigit: aut mi
nus p*ro*.

NICO

Tales q*uod* relas a
facere hoies etiam boni in afflictione po
sit: s*i* p*ro* ratione sentiet contrariū: sic
p*ro*p*ri*s f*am* sensualitate dicebat. Trā
seata me calix iste. Et f*am* ratioem
dicebat. Verutamen n*on* sicut ego
volo: s*i* sicut tu.

HUGO

L*n*ūc cepi.
itelligere p*ro*
mutatus sum de ignorantia in sciē
tia: a s*ec*catore in iustū. Nec est
mutatio de xtre excelsi: a muneris di
uini: a non mei meriti. V*n* apl*us*
ad Phil. ii. ait. De*o* est em*is* q*uo* opa
tur in nobis a velle a p*ro*ficer*p* bo
na voluntate. Et id d*e* ad titū. iii.
Non ex opib*is* iusticie q*uo* fecim*us* nos
s*i* f*am* sua misia; saluos nos fecit. Et
ne vir scūs de hoc dei b*u*nficio m*gr*a
tus put*er*; subiungit. **M**emor fui
op*m* d*e*ni. q*uo* hui*us* mutatōis in me
facte n*on* obliuiscar. Et n*on* solum de
mea salute letabor: s*i* b*u*nficio*rum* ali
is factor*um* recordabor. L*o*q*ue* memor
ero ab initio mirabilium tuorum.

CAS. v*l*ic*is* q*uo* h*u*ano genet*u* p*ro*
miserato*r* indulgit: videl*z*
q*uo* Adam fecit ad imaginē a filiu*lo*
d*e*ni*u* suā. De*in* q*uo* oblatōez Abel iu*st*i
suscep*it* q*uo* in archa Noe a dilu*vi*
u*no* eccīaz a baptismū p*re*figurauit
Postremo q*uo* ipse ad liberandū ho*m*inē
venire d*icit* est. **E**t medi
tabor in oib*is* opib*is* tuis. a i scri
pturis d*omi*nis: v*b*i nullum tedū:
nulla satietas. s*i* q*uot*ū q*uo* pl*u* hau
serit: tāto ampli*u* dulcia sentiat.
Sensu*z* si est intellāis notū p*er*q*ui*rit:
Sz q*uo* fidelib*is* n*on* sufficit t*u* legere
scripturā: nisi etiam assit fruct*u* bonorum
operū. Ideo subdit. **L**et i abiuentōib*is*
bus tu **HUGO** v*l* in p*re*ceptis
is.

q*uo* iuemisti ad
v*til*itatē homī: vt p*ro* ea hoies te iue
mīret*u* exercel*bi*. a solicita deuotōe
versabor. de quib*is* abiuentōib*is*
d*e* iysa. xiiij. Notas facite i*pp*lis ad i
uentōes ei*us*. De*in* scūs vir in laudē
de*i* p*er*p*en*s: subiungit. **O** Eus. p*ri*.
L*in* scō. a*u* i xp*o* est via tua. q*uo* ip*se*
dicit Jo. viij. Nemo venit ad p*ie*,
misi p*ro* me. Et q*uo* i xp*o* fuit a*u* est diu*ni*
tas. Ideo subiungit. **L**quis de*o* ma
gnus. **V**irtutē sic de*o* noster. **L**qua
s*ibi*cat. Nullus.

NICOLA quia null*u* ali*u* p*ter*
ip*m* p*ot* facere opa
virtutū tot*u* nature excedētia. **I**eb
subdi*el*. tu es de*o* q*uo* facis mirabilia.

HUG. a animas a peccatis.
TERONI Quotidie facit miabi
lia. q*uo* iste herilatros
hodie cristian*u*. heri formicator*u*. ho
bie cōtinēs: q*uo* est soli*u* dei opari.

M. Lohmeyer

Cah. *N*otam fecisti o deus
pater. *m* populis totius
orbis virtutem tuam quoniam in hunc
mundum misisti filium tuum dominum
christum. Qui sicut apostolus et ad
Corinthos dicit. Dei virtus est a dei
sapietia redemisti in brachio tuo.

Hugo et in filio tuo per quem
oparis filios iacob electos de iudeis. Let. filios. **Io**
seph et electos de gentibus que
designantur per Josephum qui interpre
tatur augmentum ex quibus gen
tibus christi ecclesia semper augmet
Widerunt te aque deus. De his
aquis dicitur Apocal. xvii. Aque
quas vidisti populi sunt a gentes
Ratio est. quia transiit de hoc mun
do sicut aqua. quoniam generatio
pertinet a generatio aduenit. **W**
erunt ergo te aque et utrumque po
pulus predictus per fidem: et quidam
corpalivis et timuerunt omnipotens
viris miraculis et turbate
sunt abissi et conscientie eorum com
mote sunt ad penitentiam. **C**or homi
nis abissus dicitur Iere. xvii. Pro
fundum est cor hominis et inscruta
bile. **M**ultitudo somnis aquarum
et predictorum populo sumitus
fuit multiplex in confessionibus pec
catorum: in genitibus: ymnis: lau
dibus: psalmodia: orationibus.
Nec mirum. quia vocem dederunt
nubes et apostoli predicantes de
quibus ipsa ait. Qui sunt hi qui ut
nubes volant. **E**tenim sagitte
tue et verba scripture transiit
ab ore predictorum ad corda au
dientium quibus audientes in cor

dibus taliter sagittis punguntur
ad penitentiam. *w*ox tomtriui tui
et vox predicationis apostolorum
terribilis et aperta facta est. *m*ro
ta et in circuitu orbis terrarum. quia
in omnem terram exiuit sonus eo
rum. Et quia predicationem confir
mabant miracula recte subiungit
F Lixerunt coruscationes tue or
bi terre quia virtutes et miracula
quas per apostolos et apostolicos
viros fecisti ubique resplenduerunt
et note sunt ex quibus *m*ota est
ad penitentiam a fide. *L*a tremunt
terra et terrem boies visis predictis
miraculis tremefacti ad fidem ouer
si sunt. Et quia fides sine bonis ope
ribus mortua est. Ideo subdit.

Nico *T*u mari et gentilita
te peccatis amara predi
cata est via tua. *v*idel obfuscatio
mabato et tuorum. *L*a semite tue et
osilia euangelica quod se cure transit
per mare huius seculi. *L*aq multis.

Hug et in multis populis dixer
tuorum gentium. quod sic dicit ad
Rö. xi. Cecitas ex parte otigis in iste
donec plenitudo gentium intraret. De
que cecitate subiungit hic. *L*a vestigia
tua non cognoscunt et punita tua non
erit accepta a iudeis exceatis. *Vñ*
Io et **In** papa venit et sui ei non recipi
Et ad ostendendum in gloritudinem ipsorum
subiungit **Nic**. *D*uxisti sic oues
git. **Nic**. *p*l'm tuum per desertum
ad modum ouiuimus in manu Moysi et
Aaron. *q* Moyses eratdux popu
li: et Aaron frater eius sacerdos sum
mus offerens hostias et sacrificia
pro salute populi istabel.

Moyse

Augustinus Hoc illi po-
et te expulit a se. Tu at cepisti esse
in gentibus; a salute facte sunt etiam
reliquie populi getilis: a remasit
fotis ingrata indeorum multitudine.

Cassio. O dithun vere hūa
egregie: qui psalmū hūc mirabili
institutione cantasti in tribulatio
nibus exercitata negasti te huma
nis desiderijs nullo mō cōsolatuſ.
Deinde liberatio tua ad pfectaz no
scitur puenisse sententiaz. Tercio
sentis te iam feliciter mutatū. nec
tamē in pspis animū relaxas. Si
cum te semp inſtuz ad magnatia
dī ppteris: augmento quodā fa
pietē iugiter pfectisse cognosceris
Quarto miracula xpī sub magna
exultatione cōcelebras. a cū dimer
sa pauris imstitutionē xpiano po
puloq salutē ostendis. Presta do
mine vt solita nos iubeas pietate
purgari: q̄tū qui sum⁹ tibi actuū
q̄litate dissimiles: clemētia tua nos
faciat esse cōsortes. qui cum patre
a spiritu factoviuis a regnas in se
cula seculorū. Amen.

~~Psalmus xlvij.~~

Hec dite po
titulus. Intellect⁹ A
sap⁹. **I**ste titulus dicit.
Intellectus Asaph
ad intelligentia nos prouocat. Quia
ergo intellectus est simplex: et in
psalmo narrat historia: necessita
te cōpellimur ostē qd in eo scriptū

esūt sūmū intelligētiām intelligēte.

AUG⁹ Quis audeat velut mai-
nifestas legēdo p̄curre
re parolas; a xpositōnes q̄ noib⁹
fuis īdicant altius se persecutari
oportet. Parabola q̄ppe alicuius
rei similitudinē p̄ se gerit. xpositio-
nes autem p̄bleumata vel questio-
nes dicuntur Quis nō his auditis
vigilantiā mentis int̄endat vt ad
ea q̄ fructum intelligēdo p̄ueniat.

Gloſa Narrantur enim in
hoc psalmo beneficiis
que deus contulit populo iudaico.
Sed quia tecum omnia in figura con-
tingebat **Aug⁹** posterior pos-
t illis puluis videli-
cet christianus amonetur in hoc
psalmo ne spiritualibus beneficiis
dei sit ingratus: eiusque in se prouocet
iracundiam: cuius obedienter a fidelie
detest suscipere gratias. **Hec** est enim
psalmi huius intentio: tecum utilitas:
hic vberimus frudus.

Nicola⁹ Sicut igitur secundum
sensem litteralem
psalm⁹ iste loquitur de regno da-
uid et populo iudeorum; sic secundum in-
tellecnum Asaph mysticum loqui-
tur de regno christi veri dauid et
populo christiano que; christus
alloquitur: dicens.

Habentis dñe id est diligenter in
telligite popule meus christi
stiane quem meo sanguine acqui-
sui legem meam euangelicam.
imitate hunc littera laurem vestram
ta corporisque cordis in verba ois
mei et in verba euangelij que pro
predicauit. **A**peri am in parabolis

os meū. sicut patet in de cursu euā
gelij q̄ christ⁹ cōmumiter parabo
tice dōce. **HUGO** loquar p̄pō
bat. **HUGO** fītōes. et emi
gmata et obscuritatis que i figura
contigerunt. **NICO**. s. legis da
te; cui⁹ p̄cepta moralia christus in
euangelio reperieauit: consilia euā
gelica superaddendo.

Jeronym⁹ hunc versiculuz
recitat euangeli
sta Matheus. xxiij⁹. de christo im
pletum: dicens Hec omnia inquit
facta sunt ut impleretur illud qđ
scriptum est. Aperiām in parabol
os meum et loquar p̄positōes ab
initio. Videtis ergo q̄ euāgelista
Matheus hoc intellexit in persona
christi. Sequitur Asaph p̄phete
narratio: in qua declaratur multi
plex bonitas christi: et per opposi
tum magnitudo mali populi chri
stianū cum dicitur. **Vāta audi**
uimus in veteri testamento. et co
gnouimus ea in novo testamen
to. Modus autem cognitionis sub
iungitur cum dicitur. **Patres no**
stri videlicet apostoli et euangeli
ste. In narraveunt nobis. Vnde
Març. vlti. dicitur. Euntes in mu
num vniuersum: predicate euāge
tium omni creature: et illa: **Q**on
sunt occultata a filijs eorum. Id ē
ab imitatoribus spiritualibus fi
lijs apostolorum. In generatōne
altera. in **Augusti**. Hoc ē
deis. **Augusti**. i gene
ratione nostra in qua nobis dona
ta ē regeneratio. Et ipi apli eoꝝq

Nicola sequaces annūcia
uerū nobis. In ar
tantes laudes domini. id est Iesu
christi facta narrare: laudasse est.

HUGO La virtutes eius. vide
pertatem: caritatem: et humilitatem.
Let mirabilia. id est miracula. qđ
ficit in hierusalem et iudea. Et
fuscauit. id est in lucem perdixit
per apostolorum predicationem.
Testimonium. resurrectōis eius
In Iacob. id est in poplum chri
stianum qui luctatur contra vitia
Let le gem. euangelicam que con
stituitur in caritate et dilectione.
Posuit in istrahel. id est in sancta
ecclesia: que deum per fidem specu
latur. **Vanta**. id est valde ma
gna et digna. Imādauit. id est pre
cepit patrib⁹ nostris. apostolis
alījsq̄ discipulis. Nota facere ea.
id est ut nota faciant ea. **Filijs su**
is quos per euangelium in chri
sto genituri: et adducturi erant ad
fidē christianam. Que sunt illa ma
gna: nisi illa que Johannes dicit
xv. Hoc mando vobis ut diligatis
inuicem: et diligite inimicos vros.
Et tec voluit nota fieri. Ut cognō
scat generatio altera. usq; in fine
mundi futura. De qua generatiōe
subditur. **H**ilij qui nascentur
in baptismo ex aqua et spiritu san
cto. La exurgent. ad amorem cele
stium. Enarrabunt filijs suis. Sicut
cessoribus christianis.

NIC Ut p̄nāt i dō spē suā.
NIC. et nō in vanitate mūdana.
Let nō obliuiscantur opm di.

Hug vii et atōis: re cre atōis:
ta cō exq̄rant] & ex amore q̄rant
a impleant: ut fides per dilectionē
opere. **Cassio** Ipsiā em̄ est dei
tūr. **Cassio** summi vera re
cordatio: si mandata eius deuo tis
mentibus impleamus. Ne fiant
sicut patres eoruſ carnales: vt po
te uide. generatio praua. verita
te respuendo. et deuſ exasperas.
crucifigendo ſaluatorē.

Hugo Generatio que nō
direxit cor ſuum. ad
ſequendum christum. Let non eſt
crebitus cum deo ſpiritu eius.

Cassiodo Tūlatio hebra
ica habet. et nō
crebit de ſpiritu eius. q̄ errabat
in fite a morib⁹. Illius ſpiritus
cum deo eſt crebitus: qui ex fide p
dilectionem operantez adh̄eret deo
Sequitur. **Hilij effrem**. ſunt in
dei aut mali christiani: qui l̄ inten
dentes et mittentes arcum. tanq̄
promittentes ſe mandata dei custo
dire tempore proſperitatis: ſicut il
le qui intendit arcuſ a parat sagit
ta: ad mittendum promittit ſe pu
gnaturum. Tales nanc⁹ non ſicut
promiserunt: fecerunt: ſed conuer
ſi ſunt in die belli. hoc eſt in tempo
re aduersitatis. Quomodo autem
couerti ſunt conſequēter oſtendit:
dicens. **No**n custodiunt teſta
mentum dei morib⁹ et vita dedi
nantes a lege ſibi data. a i lege ei⁹
noluerunt ambulare. transgreſi
entes mandata eius. **Obliti**
ſunt. ridebunt in dei beneficiorum

*et mirabilium eius que oſte
dit eis quomodo videlicet eduxit
eos de egypto. De quibus mirabi
libus & beneficijs dei conſequēter
ſubdit: dicens. **Oram patrib⁹**
eorum fecit mirabilia in terra egi
pti. It assignat locum: dicens. In
campo taneos. & in planicie illi⁹
ciuita. **Nicola** Tam̄ enim
ciuitas regia
eis egypti. ppter quod tenebantur
ibi conſilia: ſim q̄ dicitur yſa. pīx
Stulti p̄ncipes taneos: ſapiētes
conſiliarij Pharaonis dederunt co
ſilium insipiens. Deinde enumeat
beneficia dei facta populo iudeico
in exitu de egypto: dicens. **Pter**
rupit mare. id ē diuſit. Let perdu
xit eos. q̄ ſiccō pede fricit eos tūſire
Hugo La statuit aquas q̄ ſi
tut virtute diuina a deſtrīs a ſini
ſtris itineris ad modū duoy mu
roꝝ ne effluenter ſup filios iſrl̄tūſ
euntes. **Pter** eduxit eos in nube
dici. & de die. quia more grecorū
gemini ponitur pro ablativo. La
tota nocte in illuminatione ignis.
Nicola quia columnā nu
bis ptegebat eos
ab ardore ſolis de die: ſic et colum
na ignis oſtendebat eis viam in te
nebris noctis in q̄ transierunt ma
re rubrum. et alijs etiam temporis
bus quādō exercitus de nocte inc
debat. **Pter** rupit petra; i here
mo de qua effluxit aqua tanqm
ipsa fuiss; erupta: ut haletur. **xo.**
pvi. Let ad aqua uite eos. id eſt
abundanter potauit. **L**velut in*

abisco multa. In exitu hebreorum
de egypto erant sexcenta milia abs-
q; mulieribus et paruulis et peco-
ribus. a id oportuit q; ess; aqua
maxima vñ possent adaqri. **E**t
eduxit aqua de petra a deduxit tan-
q; flumina aquas. Et q;uis tanta
beneficia eis p;stiterit: tñ fuerunt do-
ingrati. Vnde subditur. **E**t ap-
posuerunt abhuc per recidivul pec-
care ei peccato infidelitatis. Vnde
subdit. In ita excitaerunt excel-
sum a deuz in maquoso hoc est
in deserto ubi erat defectus aque.
Et temptauerunt deum in cor-
dibus suis a ex premeditatione
et ex certa malicia. Temptare aut
est accipere experimentu de aliquo
Isti autem experiri voluerunt in si-
gno sensibili: an deus haberet cu-
ram de eis prouidendo eis de victu
alibus. Ideo subditur. Ut petrēt
escas animabus suis a suspen-
tationem vite sue. tamen ipsi dele-
bant hoc firmiter credere et tne-
re ex signis precedentibus. Legū-
tur autem hoc bis petiuisse. Semel
ante dationem legis: ut habetur
Exod. xvi. vbi dixerunt Moysi. Cur
induxisti nos in desertu istud: ut
occideretis omnem multitudinem
istam famam. Et alias post legē da-
tam: ut habetur Numeri. xi. dicen-
ts. Quis dabit nobis ad recessum
carnes. Et q;ntum ad istud secū-
lum subditur. **E**t male locuti
sunt de eo. Et modus loquendi
subditur cum dicitur. Dixerunt.
unquid poterit deus parare men-
ta in deserto. a refactione spie

sidam carnium: quia erant attediati de esu manne: dicentes Numeri xii. **A**nima nostra arida est. Nihil respiciunt oculi nostri nisi manna a q[uo]d deus dederet hoc facere arguebant per signum dationis aquae de petra: dicentes. **N**on iam paucis fit petram: et fecit percuti per Moy sen. Et fluxerunt aquae. **H**oc dicitur de prima eductione aque ante dationem legis: que tangitur Exo. xvi. ut dictum est. **L**a torrentis iunda ueruntur. quia aquae in magna abundantia exierunt: ut dictum est. **N**on quid et pane: poterit dare. **E**x modo loquendi apparet q[uod] non loquebantur assertive ut fideles: sed magis dubitatius: et deum temptantes. **S**cindum etiam q[uod] hoc non intelligitur de datione manne que p[ro]cessit eductionem aque de petra in immediate predictam. quia manna fuit prius datum: ut habetur Exo. xvi. Et prima eductio aque de petra: postea subditur Exo. xvii. **S**ed per petitionem panis hic intelligitur petitio cibi delicati carnum: que ponit Nume. xi. Ideo subditur. **L**aut parare mensam populo suo. et refectiōnem splendidam et delicatam. In hebreo et translatione Jeronimi habentur. **L**aut preparare carne: populo suo. **C**onsecutus describit dominū mansuetudo. quia non statim puniuit eorum ingratisimē sed primo impleuit petitionem eorum: et dissipulit penam tempore debito inferendā; **V**nū dicit. **I**deo audiuit dominus Iesu per petitionem nō propter eos meriti: sed ad sue poten-

tie declarationē. La bisulūt. Linfer
re penā eis debitaz. La ignis accen
sus est in Jacob. A furor dei q̄ fre
quenter in scriptura per ignem de
signatur: accensus est contra po
pulum descendēte de Jacob. Ideo
subditur. Let ira dei. Et est exposi
tio precedens verbi. Et pro id
est. L. dei ira ascendit in israhel. Ad
pumendum ipsum: ut videtur in
fca. Et causa huius ire subdit cum
dicitur. Q Via non crediderunt
in deo nec sperauerunt in salutari
eius. Ex miraculis enim p̄cedētib⁹
delebat credere firmiter: et sp̄are
q̄ deo deficeret eis in necessariis.
Et mādauit nubib⁹ desup. q̄
māna dātū eis p̄ pane generaba
tur furtū; i aere ubi est locū nubi
um. La ianuas celi. S. aeris Laperu
it. inquantum inde manna descendē
re fecit. Ideo subdit. Et pluit sup
māna ad manducandū. Descende
bat em̄ aīz rōre celi: vt habeat Nūi
xi. Hos aut̄ a pluvia differunt solū
sū multitudiez a paucitatē mate
rie. Id dī hic manna descendere p̄
modum pluie. Let panem celi de
dit eis. A formatum ī celo aere o.
Pāne angeloz manducauit ho
mo. q̄ manna formabat et desce
dbat mīsterio angelico. L cibaria
misit eis ī abūndantia. q̄ quilitet
colligebat qntū edere potrat. Exo
xvi. Cōseq̄nter pōnit exaudito pe
titionis carniū eis dī. Ranslu
lit austri de celo: a iclurit ī virtu
te sua afficiū. Austri est ventus
meridionalis: quē tūc deus cessare
fecit a statu suo a fric̄ flare afficiū

qui est ventus occidentalis: lateralis
tū versus meridiē. q̄ in regiōe ap
posita castris hebreoz q̄ erat ve
sus ventū illū ēat magna multitu
do coturnicū: q̄s ventus ille trans
portauit vltra mare rubrū ad locū
vbi erāt castra hebreoz: vt hale
tur Num. xi. vbi dī. Ventus autem
egrediēs a dīo arreptas trās ma
re detulit coturnices: a dimisit ī ca
stra. Ideo subdit. Et pluit sup
eos sicut puluerez. A valde abun
danter larnes. Non mortuas: sed
vivas. Ideo subdit. Let p̄ id est.
Sicut arena maris volatilia pē
ta. Et dicit sicut arena; maris pē
abundantia: q̄ ī de habueat fa
tis ad comedendū; usq̄ ad mensē
Numeri. xi. Et ceciderūt ī me
dio castroz eoz: circa tabernacula
eoz. ita q̄ poterat eos cape sine
aliqua difficultate. Et manduca
uerūt a saturati sunt minis. quia
multi tantū comedērūt q̄ vertebā
tur ī nauis: sū q̄ dī Numeri. xi.
Donec exeat p̄ nares vestras a ver
tatur ī nauis. La desideriū eoz
attulit eis. A abundantiam carni
um sicut desiderauerat. Q On sūt
fraudati a desiderio suo. quia con
secuti sunt effectum ī de ad malū
ipsorum vt statim subditur. Con
sequenter deserbitur executio di
vine ordinationis qntū ab eoz
punitionem aīz dicitur. Adhuc
esse eorum erant mōre ipsorum.
quia non totū adhuc comedērāt.

Et probabile ē q̄ ipsi vel p̄les eoz
adū comedebat q̄n dei puniō reit
super eos. Ideo subdit. a ira dei ascen

part agitavit
part agitavit
part agitavit

obligat modicūt
affigūt modicūt

*D*icitur super eos. *I*n absumendum eorum potestatiue. Ideo subdidit. **E**t occidit pingues eorum. *A*bdirentes repletos diuitiis. *L*et electos israhel. *A*nd fortis et nobiles. *I*mpebuit quasi diceret. **S**ime acceptione personarum pumuit magnos et puos morte repentina. *P*pter quod weatus fuit locus iste sepulchra coquicetie. quod ibi sepelierunt populum qui desiderauerat carnes. **N**isi. *x*. in fine. **N**on oibus his. *A*nd non obistatis predicitis dei beneficiis et puniti oibus. *P*ecauerunt adhuc ex nimia ingeritatem. **S**ed et non credidebant in mirabilibus eius. *P*pter quod defecerunt in vanitate dies. **H**UGO. quod omnes eorum. **C**alephus. Iohannes quotque egredi sunt de egypto a viginti annis a supra. **E**t binus dicit in vanitate. quod die eorum vani fuerunt: et quod frustrati sunt ab hoc quod querabant et expectabant: videlicet ab ingressu terreni promissi omnes: ad quam remissa misericordia mala licet hoc impeditisset. *L*et anima eorum cum festi. **R**ICO. quod mors mortaliter. **T**erribilis fuit accelerata: sicut in rebelliōe chore. **N**isi *xvi*. Et per serpentes ignitos. **N**isi *xxi*. et in peccato per legem per quod occisi sunt vigintiquatuor milia hominum. **N**ume *xv. xxv.* **O**nmis occideret eos. *A*ncilii videntes occisionem querabant. *C*ui. quod timebant. *A*nd revertebantur. *A*lioquin castigatione docti. *A*nd dilucido. *A*nd sollicitate membrorum ab eum misericordiam petentes. **E**t remor mortali fuit quod deus adiutor est eorum pugnans per eis contra exercitū Pharaonis.

*D*icitur. **V**enit dixerunt. Fugiamus istalem; dominus pugnat pro eis contra nos. **E**x. *xvij*. *A*nd deus exaltus redemptor eorum est de captivitate. **S**ed ista querela ad deum quantum ad multos non erat ex amore iusticie: sed timore pene. **I**deo subdidit. **E**t dilexit eum in ore suo. *Q*uod in exterioribus verbis penderunt signa diuina dilectionis. *A*nd lingua sua mentiti sunt ei. *Q*uod non sic habebat in mente: putabat in ore. **I**deo sequitur. **N**on autem eorum non erat rectum cum eo. *P*ropter dilectionem. **Nec fideles habitu sunt in testamento eius. *A*nd in preceptis legis quod in testamento per dilectionem. **E**t postea autem est misericordia. *Q*uod eius propter eius est misereretur et parcere. **L**et propter hunc fiet peccatis eorum. *P*unies eos circa dignum. *A*nd non dispedit eos. *T*otaliter delendo sicut meruerunt. **E**t abundauit ut auerteret iram suam. *I*de est vindictam: sed solum partem. **C**uius causa subdiditur et parte fragilitatis humanae cum dividitur. **E**t recordatus est. *I*de est ad modum recordantis se habuit quia obliuio in deum non radit. *Q*uod caro fuit. *A*nd fragiles et pronas ad causum propter somitez ex carne per dentem. *P*pter quod etiam peccatum hominis remediable est: non autem angelii. quia carnem et ossa non habent. **S**piritus videntes. *A*nd tendens ad mortem per separationem a corpore. non quia spiritus hominis moriatur qui est incorruptibilis: sed**

quia homo compositus ex corpore
et spiritu moritur. La non redies.]
quia spiritus separatus a corpore ad
ipsum non reddit virtute nature. L
Otiosus exacerbauerunt letia
sua peccata multipliciter reiteran-
tes. quasi diceret. Multo tiens Vn
dixit dominus numeri. xiiii. Temptau-
runt me iam per decem vices. Et tu il-
lus dixit anno secundo egressum omnis
de egypto. Acuis egredi usq; ad
ingressum terre promissionis fluxerunt
anni quadraginta. Ex quo p; q*i*
residuo tempe trigesimo octo anno
rum multis vicibus offendebut eis;
nec omnes offenditiones sunt scripte
Ideo subditur. La cōuersti sunt labo-
mala p̄terital et temptauerunt deum
a sanctu in israel. La p id est: deus
sc̄ificat israel. Exacerbauerit q*i*
de sua natura dulcissim⁹ ē. Don
sunt recordati manus eius. Eptā
tis diuine. Ldie qua redemit eos de
manu tribulantibus. La pharaonis
quem submersit in mari rubro cu
suo exercitu pro liberatione popu-
li sui. Quit posuit in egypto sig-
nū. Ladē plegas q*b*⁹ percussit egi-
ptum. La pdigia sua in campo ta-
neos. Istud supra expositum est.
Et cōuertit sanguinez flumina
eoz. Lvt haret Exo. xii. Misit in
eos anomia. Iid est muscam cani-
nam vel canum. Ista fuit plaga q*r*
ta egypti: de qua dicitur Exo. viii.
Imittam in te et in seruos tuos et
in populi tuū et in domos tuas om-
ne genus muscarū. Et sic iter illas
fuerunt canine que hic singulariter
exp̄punct; eo q*p* fuerunt alijs gra-

plus opt.

uiores. La rana; et disperdidit eos.]
Plaga ranarū fuit secunda: de qua
habet Exo. viii. in principio. Et po-
nitur hic singulare pro plurali: ra-
nam et ranas. q*idem* dicenduz est
de cinomia. Et reddit erugim.
et vento venti q*co* rupit segetes
De isto erugine non fit mentio in
Exo. q*p* solūmodo ponuntur ibi pla-
ge notabiles cum quib; fuerunt
alie que non sunt ibi scripte: sicut
dicitur hic de erugine et in sequenti
versu de prūmal et labores eoru; et
fructus p laborem eoru; productos
Llocuste. et locustis. Ista plaga fu-
it octaua: de qua habetur Exo. x.
Et occidit in grandine vineas
eoz: et moros eoru; in prūma. IIn
translatione Jeromini habetur In
frigore folia moroz corumpent.
Et tradidit grandini iumenta
eoru; q*p* animalia tunc in campis
existentia ex magnitudine grandi-
nis fuerunt imperfecta: ut ibidez di-
citur. La possessione eoru; igni.
q*p* grande et ignis mixta pariter fe-
reabant: ut ibidez dicit. Misit in
eos iram indignationis sue. Iid est
effectu ire sue et indignationes per
plagas dictas et sequentes. Limissio-
nes p angelos malos. Ihoc dicitur
ad ostendenduz q*p* angeli mali fu-
erunt executores diuine iusticie in
persecutionib; egypti. Wiam fecit
semite ire sue. quia pumendo egi-
ptios decimabat ab hebreis. La no
pepit a morte aiatu eoru; Indif-
ferenter patiens magnos sic par-
uos. La iumenta eoz in morte con-
duxit. Ista fuit quinta plaga qua

*Donna papa
a rebua*

pcussit animalia in campis: ut ha
betur Exo. ix. in principio. **E**t p
cussit omne primo genitum in terra
egypti. Ita fuit decima plaga: de
qua habet Exo. xij. in medio capli
l pmitias omnis laboris eorum in ta
bernaculis Cham. et in tabernacul
egiptiorum descendentiis a Cam. quod Ne
stram fuit filius Chaz: ut habetur
Gen. x. Ab isto autem Nestram deno
minata est egyptus. quod ibi dominus
fuit. Vnde in toto veteri testamento
ubi in translatone nostra ponitur
egyptus: in hebreo habet Mesraiz.
Et abstulit de egypto sic oves
ipsum suum et ipsum israel diligenter
custodiendo: sicut pastor custodit
oves. et perduxit eos tanquam grege
in deserto. ubi pavuit eos pane ce
lesti ut dicunt est. **E**t duxit
eos in spe: puenedi ad terram pro
missam: et non timuerunt. Licit enim
timuerunt super mare: videntes exre
citum egyptiorum appropinquare: eis:
tum Moysè eos assecurare secuti sunt
cum per mare: ita quod timor ille non fu
it tantus quod impeditos eos a sequela
Moysi. Consequebatur ostendit boni
tas dei et ingratitudo ipsorum post igrer
sum terreni permissionis. Circa quod
permisit. **E**t induxit eos in mo
tem sacrificiorum suis: et in hieru
sale: quod est metropolis iudee: in qua
edificatus fuit templum in monte moria
iij. palipp. iij. In monte que acqui
suit dextera eius. quod fuit acquisitus
magis virtute divina quam humana.
Laetecit a facie eorum gressus: et cha
naneos et alios ibi habitantes:
ut diffusus habetur in libro Josue. La

*Capit. 12. folio
796*

sorte diuisit eis terram in fundculo
distributolis. de quod diuisione habe
tur Iohue. xij. usque ad. xvij. inclusi
ue. **E**t habitare fecit in taberna
culis eorum tribus istis: et in domibus
et vilbis a gentilibus edificatis. Po
stea describit ipsi maliginitas ex
cerendo patrem antiquum patrum suorum cuius
domini. **E**t septauerunt virtute de domini
na dissidentes: et exacerbauerunt deum
excellsum: provocantes ab iram deum
mitissimum. Et testimonia eius non eu
stodierunt: et legis precepta. **E**t
auerunt se scientes credentes a di
uina suitate: et non suauerunt pa
ciens: et legem quam precepit obser
uare: dicentes Exo. xxij. Omnia quod
locutus est dominus faciemus: et erimus
obedientes. Quemadmodum priores eo
rum. quod adorauerunt vitulum: et mul
tipliciter offendierunt deum in deserto
conuersi sunt in arcu prauum: per
petuidine: ad male agendum: sic ar
cus cuius impetu emitit sagittam.
Entra coegerunt cum in collibus
suis. Hic tangit mores: percolat rap
quod in collibus a locis excelsis sacrifi
cabat. Vnde subdit. La in sculptilibus
suis ad emulationem: et ab vindicta
dei provocauerunt. **E**tiam describitur
pene acerbitas cuius dicit. **H**oc dicit
uit deus: predidit populi nequicia
am: et spreuit leum proximo suam ma
liciam. et ad militem redigit valde
iracundem. tradens eum post mortem
Iosue dure servitutem aliorum popu
lorum: eo quod declinaverat ad ydola
triad: ut patet ex deursu libri Ju
dici. et permisit regem. **E**t repulit ta
bernaculum sylo: quod capta est archa

domini que fuerat in sylo: ut habe-
tur i Reg. iii. Et ciuitas sylo fuit
destru. **HUGO** suu*r* vbi habi-
tauit in homib*s*. q*n* placuerunt
ei sacrificia eoz que faciebat ei in
sylo. a ppter huiusmodi sacrificia
dic*s* est ibi inter boies habitare
V*n* sicut merito hominuz habita-
uit ibi: sic demerito eoru*r*; reliqt lo-
cuz: quia sicut dicit*s*. iij. Nachab. v
Non ppter locu*r* gente: s ppter getez
locum elegit dominus.

CASS. Netuend*s* est nobis ne
deus offensus corp*s* no-
sti tabernacula deserat q*n* sp*u*ssan-
dus cum dei munera b*n* tractam*s*
inhabitat: sicut dicit Ap*s*. Tem-
plu*r* dei s*an*d*u* e q*s* elis ws. Seq*t*.

NICO Et tradidit in capti-
vitate vittut*s* i fortis
ez*r* a pulchritudinem eoz i man*s*
imici*r* arch*a* testamenti q*e*at
gloria populi israhel qu*a* ce perut
philistei. ppter q*s* v*x*or finees di-
xit*s*. i Reg. iii. Translata est gloria
de israhel. q*n* capta est arch*a* d*m*.
Et condus*s* i gladio. Sphiliste
o*u* popul*s* suu*r* hereditate su*r*
i terram israhel. Sp*u*reuit*s*. In tam*s*
en*i* erant spreti seruitute philisti
not*s* q*f*aber ferrarius non iuemie-
batur i israhel ne hebrei faceret si-
bi gladiu*r* aut lancea*r*. i Reg. viii.
Et vuenes eoz comedit ignis.
accens*s* p philisteos. Virgines
eoz non sunt lamentate*s*. q*n* quili-
let quebat locuz fugiendi: dimic*s*
res occisos insepoltos a illameta-
tos. **Sacerdotes** eoz i gladio ce-

cide*t*ut*s*. I. Sophni a phm*s*. i. Re.
iij. La vidue eoz non plorabant
ead*e* ratione sicut dictu*s* est de virgi-
nib*s*. Conse*q*nter ponit diuina o*so*
latio cum dicit*s*. Et excitat*s* est
tan*q* dormies d*n*s. Q*z*diu enim
dimisit p*l*lm affligi videba*r* quasi
dormies. La t*q*p potes. Sic d*z* scribi
quia in hebreo et translatione Jero-
m*m* habetur: tan*q* fortis. Lrapu-
latus av*m*o. Ille em*s* q*est* fortis
robore q*n* est sopit*s* a v*m*o non p*t*
vti sua fortitudie. Et sic videbatur
multis de p*l*lo israhel de ipso deo q*p*
d*n* fuerat i tali afflictione. H tunc
v*s*lus fuit eis q*si* excitat*s* q*n* cepit
eos iuuare a aduersarios p*u*tere
Ideo subdit*s*. Et percussit inimi-
cos suos i posteriora*s*. q*n* percussit
philisteos i secretori parte natu*r*
. i. Reg. v. Et co*put* resceb*s* at p*min*e-
tes extales a vie alui purg*a*di eo-
rum: vt ibidem habet*s*. Ob probri-
um sempiter*s* deb*s* illis. q*n* coa-
cti fuerunt remittere archaz ad ter-
ram vt eoz plaga turpis a vitupe-
rabilis ab oib*s* cognoscere*s*. quia
cum archa remise*t*ut anos aureos
recognoscentes plagam su*r* vilem
q*h*oc factu*r* redactu*s* est in scriptu-
ra que usq*z* hodie v*b*iq*z* diuulg*a*
Post*q* excitauit attentione iudeo
eo*u* p b*n*ificia multipliciter i p*si*s
collata a christo inquantum de*o*: s*m*
illud ab Heb. xiiij. Jesus christus
ter*s* a hodie ipse est i secula. Cose-
queter ponitur intenta conclusio mi-
stice de regno christi per regnum da-
uid figurato: videlicet q*z* regnum de-
bet atut*s* a christo. V*n* dicit*s*. Et
E. ii.

repulit talernaculum Josephi.

HUGO i cultu veteris legis
qui p Josephi qui sa
di fuit ceteris designare voluit:
ad significandum q dñs nemine; le
galibus adhucente acceptat: sed re
probat qnticunq satus videat.
*La tribū effrem nō elegit l i popu
lum iudaicū terrem fructib; inhi
antem. Nam effrem frugifer intē
pretab; Ed elegit tribuz iuda
i p̄lm christianū gemitum in fide
achristo: qui de tribu iuda descen
dit fīm car **Cass** illā tribū crī
nem.*

Cass stiārū elegit
que a confessione fuit humilis: a
ueesatione laudabilis. Et similiter
elegit monte syon i eccliaz ca
tholica fide deum cōtemplantem: a
vita eminēt. **HUGO** lexit. vñ
ad Ep̄. v. Christus dilexit ecclia
am: a seipm tradidit p illa vt ea;
satisficeret. **C** edificauit p sa
cramentorū pceptionē sacrificiū
sūi a populū catholicū. **L** hic vñ
cormis. q sicut hoc animal habet
vnū cornū in fronte: sic spes fidelis
populi erecta est ad vnū quid. De
quo dī in alio p̄s. **V**nā peti a dño
hanc requirā. vt inhabite i domo
dñi omnibus diebus vite mee. Et
huc populū edificauit i terra i
m ecclia pñti quā fundauit in se
cula. q ecclia semp durabit: nō
in militia: s in triūpho de q in alio
p̄s. legitur. Deus fundavit ea; in
ternū. Et ad hanc ecclia fundan
daz. **E** legit deus pater dñuid
a homine christū: de quo in eu an

gelio tecū directū. Fili dñuid misse
tere nobis. **D**unc dicit l seruum su
um. q ad redimendū genni hu
manum accepit formaz seruū p
genie dñuid. **A** fistubit cum 8 gre
gibus ouiu: et de eo loco vbi seq
batur pōst fetantes l post oues
fetas accepit eum. **T**ranslatio he
braica habet sic. **L** a tulit eū de gre
gibus ouiu: et se quētem fetas ad
duxit. **Cassio** Per ista; simi
eu;. litudinem da
uid filij esse sicut a m alijs locis
dñi salvatoris nobis sacramenta
pandūtur. Nam dñuid sublat⁹ ab
ouibus uenit ad regnu;: dñs no
ster funditus ab officio pastoris: se
det ad dexterā dei patris: qui est re
rus rex regum a dñs dñnantiū. Nec
vatat q dixit oues ei⁹ fuisse fetas
dñi emi⁹ greg spirituali gratia feci
dos filios noscē habere copiosos
sicut in cantiscaut. de ecclia legi
tur. dētes tuū sicut greg de tonsarū
ascendes de lauacro que omnes ge
minos creant: a steril non ē in eis.
HUGO Huius enim gregis
pastorem videl; dñm
saluatorē deus patr misit. **A**
scere l v̄ vt pascet. **Jacob** seruū
sui l i populū christianū in mi
litia hui⁹ vite lucante cōtra mun
dum: carnem: a dyaboli: quez suo
corpo a sanguine pascit in p̄sen
trital et israel hereditate sui.

Cass i futuram fidelium con
m cōtemplatiōne pascenda est: quā
ipse mētēnū possidebit. **C** pa
uit eos in innocentia cordis sui. q

ipse est agnus sine macula. a hoc
dovuit fideles quod ipse egit. Illa
enim puritas illa sanctitas: illa de
celo veniens maiestas hoc proba
ta est douisse qd gessit. hoc gessit
sine dubitatione qd dovit. Davit
enim preceptor egregius quos do
cere dignatus est: sicut ipse testat.
Non in solo pane vivit homo: sed
in omni verbo dei. Sequitur. La in
tellecibus manuum suarum. Intelle
ctus manuum actualem signat sa
cramenta: ad quaz fideles suos pro
vtipse tribuit gloria imitatio
perdurit. Sed nec istud dauid tem
porali regi potest ullatenus conue
nire: mo potius cum ab dominu
christu referatur cuncta sibi deco
ra parilitate consentiunt. In nonul
lis psalmis solem exquere quid
nos amonet celestis auditoria:
hic tale fecit initium: ut expositio ma
gis p principium psalmi esse vi
deatur. Dixit enim in parabolis se
a positionibus esse locuturum ut
vnuquisq; velociter cognoscet
faciem psalmi cum forma ipsius
expressa fuerit dictio. Vnde p
fuis delictis expulsos hebreos: et
intromissos asserit xpianos. Ame
mus ergo ploritatem eius in quo
dum eius hystoria refertur: noui
testamenti gratia dedatur. Naz
sicut in dauid acribus dedantur
domini futura mysteria: ita et p mi
racula que iudeis concessa sunt xp*i*
ano populo sacramenta panduntur.
~~Illi~~ Omnia igitur ad christum
patrem consilio ad redemtionem

nostra; electus est de grege morta
liu carne; sumes; pascensq; populi
vitio p implantat rem aut mente
deuidente: qui nunc eccliam suam
mandatis suis inherente; in bonita
te cordis sui pascere: a i celesti hie
rusalem comutare dignetur. Ipsi
gloria a honor cuius patre eterno et
spiritus sancto in secula seculo. A.

Psalmus xxxvij.

DE⁹ venerūt
gētes. Titulus. Psal
mus Asaph.

HUGO In precedenti psal. egit
aplecta de ingratiudi
ne populi in dauid et illorum repul
sione. hic autem preuidēs eorum re
pulsionem deplorat eam: a deplo
rando pdicit ipsaz. Et est iste psal
mus secundus in quibus agitur de
lamentatione. Sunt enim tres tales
psal. qd ter repulsi fuerit iudei. Pri
mo p caldeos siue babilonios. Se
cundo p Anthiochii: de quo agit
in presenti psalmo. Tertio p roma
nos: de quo agit ps. Deus repulsi
nos. Intentio psalmiste est mo
nere nos ut bonis p rimorū cogau
deamus: a malis eorum condolea
mus. Asaph enim qui figuram te
net fidelium populo: in prima par
te dimumerat qnta populus indeo
rum a ciuitas hierlin p tulerit tem
poribus Anthiochi regis. Unū pre
dicens futura quasi transacta mo
re aplectico ait. Expositio trahit huius

E. iii.

psalmi.

Deus venieunt gentes. In videlicet
autem rex Antiochus cui suis
qui erant gentiles.

NICO In hereditatem tuam.
In iudeam: que dei hereditatis dicebatur: eo quod eam filius
israhel dedit. Et quod in ea fides et cultus dei viguit. Ideo subdit. Pollu-
erunt templum sanctum tuum.

Cass quod posuerunt in eum ne-
vbi colebatur verus deus ibi imi-
bus adoraret spiritus. Sic de Antio-
chus in Machab. li. legitur. Jussit
edificare aras et tepla et ydola: ut
imolarent carnes suillas. et seq-
tur dolenda nimis et iniuriosa co-
paratio. posuerunt hierusalem
in pomorum custodiam. Pomo-
rum custodia dicitur tuguriu quo ob-
ponunt ab custodiendos fructus et
ad vitandum solis ardorez. quod vi-
delicet tuguriu pomis collectis tan-
q; inutile derelinquunt. Sic et genites
hierosolimam vastauerunt illas; tem-
pli pulchritudinem singulare; sic
cotemptibile; putauerunt tanq; ca-
sellulas; pomorum q; utilis atque despici-
estate transacta deseritur. Vnde a-
ysa. pmo d. Relinquet filia syon
velut umbraculum in vinea: et sicut
tuguriu in cucumeratio. Postquam de
divini templi iniuria coquest est
venit ad hominem necesse ut eas post sa-
cra legum culpas homicidij reatus ar-
gueret: dicens. Osuerunt morti-
cina seruorum tuorum. corpora occisa no-
se petiebant: sed reliquerunt ea. In

escas volatibus celi: et carnes sa-
ctorum tuorum. dederunt bestias ter-
re. Vnde adhuc subdit. Effudit
sanguinem ipsorum. videlicet sa-
ctorum ita abundantiter tanquam
aqua. Et non solum in ciuitate: sed
etiam in circuitu. et circa muros
Iherusalem: et non erat qui seperi-
ret. pre multitudine itersectorum.

Hec sumus opprobrium vici-
mis nostris.

NICO et philisteis in cir-
citu iudee habi-
tantibus: qui faciebat a iudeis fu-
as derisiones. subsanatio. et mo-
bus derisionis bidus a rugatione
nasi. Letitatio his qui in circuitu
nostro.

Cass Gloriam illa hie-
funt. Gloriam illa hie-
funt.

Orbe mirabilem usq; ad irrisiōnēm
prior nobilitate resplenduit: fata
post abominationē sordet: sicut
a Jeremias in lamentationib; ait
Quomodo sedet sola ciuitas: q; abū-
davit populis. facta est ut vidua:
q; multiplicata erat in nationibus.

HUGO Scimus domine ita
putum affligi pro peccatis suis. In
fine. et perseverabit ne ista vasta-
tio. Lacon detur velut ignis zelus
tuus. et indignatio tua: ita quod non
mitigetur neque extinguiatur.

NICO Consequenter implorat
hostes: dicens. Effunde iram tu-
am. et vindictam in gentes. et fu-
pragentes. que te non noverunt. et fu-
quia non habebant fidem vestrum dei
ydola colentes. et in regna. quod tu;

obedientia tua facta
probabant. Loue no-
men. Cass. et
virtutibus obvian-
tibus. Et bene
Nico ab imbu-
via comedunt
pubem. obvian-
dian. et cibis. g-
punctis. et pumis. et mag-
nac. et capti. auricula-
tum. si condere subdi-
cunt.

Cass Pro grecis que
gallum. et gallicum
objecit. et reuocat
mihi. q; pli. adhuc mego-
tar. Celoni nus. et solane-
solane. non deploca. nullus
curatio a templo. et q; imp-
unitio gratia habita est
nam. nubila est.

HUGO si. fugit. habet
eum hec. et a fida est. biza-
tim. et alia. Q; rata. vnde
vniuersi. implorat. dicens. dei
piscib; rega. donec donum
memoris. innotescit. innotescit.
HUGO sonat. percep-
tus. et antiquus. et non
deus. et videntur. non anno-
nos misericordie sue.

Cass Qui citem. misericordie
anticipante. se cura mis-
ericordiam recte desiderat. q; ini-
tia puerorum. puerorum. infor-
mibus. et cibis. et cibis. et
obsoletis. et cibis. Addo. q; ca-
rabo potius. Log pauperfa-

*apud Bonum
Graecorum et quae postea Venetorum*

ad maiores q̄ talia fieri crudelit̄ im
perabant. Que nomen tuū nō in
uocauēt. **Cass.** vt sicut nos illi cō
eūt. **Cass.** p̄munt; ita tuis
virtutibus obrenantur.

Nico Et bene debes exurgere
Nico ab vñdictā super eos.
Qvia comedērunt Jacob. & po
pulum descendētē de Jacob quem
dicuntur comedisse: eo q̄ bona diri
puerūt a populu in magna parte
occiderūt & captiuauerūt. sicut ty
rannus dī comedere subditos suos

Cass. Pro gēte que peccauerat
ḡtissimi p̄iarche nomē
objectū est: vt recordatio scandissi
mi viri pli delicta mitigaret. Seq
tur. La locū eius desolauerūt. De
solationem deplorat pulcherrime
ciuitatis & templi ei⁹: qn̄ impia do
minatiōe gētiliū: habitatiōe ciuiū
suum nudata est.

Hugo sicut & Machabeo &
dī. Fugerūt habita
tores hierlm: a fācta est hitatio
exteroy. & reliq̄. Petita vñdicta &
imicis: implorat asaph dei misē
ricordiā erga ciues: dicens. **Q**ne
memieris miqtatū nr̄ay atiq̄y.

Aug⁹ Non ait p̄teritatu que
possent etiāz esse reen
tiores: h̄ antiquaz. hoc est a paren
tibus remētiūl. Cito anticipēt
nos misericordie tue.

Cass. Qui timet iudiciū domi
anticipari se eius miseri
cordiam recte desiderat. q̄ nisi idul
gētia p̄uenerit p̄tōrem: in iudicio
nō absoluīt errante. Addit q̄ cau
sam diste petitōis. Lq̄ paupes fa

ti sumus nimis. & iđo antcipēt
nos misericordie tue. Et vt Aug⁹.
ait: nostra paupertas & infirmitas
eo miserante adiuuet ad eī⁹ prece
pta facienda: ne ad iudiciū ei⁹ remi
amus damnandi.

Cass. Et notabiliter dīc nimis
tate actuū suo y debere p̄sumere cu;
se bo m̄is meritis nimis pauperem
esse cognosceret. **A**diuua nos.
Qui enī adiuuat etiam p̄ seipm
aliquid. **Hugo** deus opatur
agit. **Hugo** nobiscum. q̄
& ad Corin. iii. dī. Dei sum⁹ adiuto
res. Ad lram vero dicit Asaph in
psona populi nimius afflidi. Cito
anticipēt nos misericordie tue.

Nico ne ex nimia tristitia ab
sorbeamur p̄ impacien
tiā seu despationem. Lquia pau
peres faci sumus nimis. & spolia
ti & afflidi. **A**diua nos deus salu
taris noster. q̄ saluasti nos de egi
pto & in p̄iculis p̄teritis. q̄ sine te
nihil possumus. **A**t p̄ter glo
riam nominis tui dñe libera nos.
q̄si dicat. Tu noſaris deus noster
& nos populus. & id nostra liba
tio p̄tinet ad glām nomis tui. Let
apicius esto peccatis nostris. sine
quibus in hac vita non sumus.
p̄ter nomē tuū. & p̄ter tuā boni
tate: non p̄ter nos y meritiū.

Cass. Id enim salutaris & sal
uato: dī. q̄ in se spantes
saluat: & iminētes p̄tōy penas cō
uertit in p̄mia. Reddit causa: cur
petierit plebe dñi debere liberari: di
ces. **Q**uā dicant in gentib⁹.

Nico a inter gentiles ubi est
deus eorum. quod si diceret.
Nullus momentia virtutis est ex quo
non saluauit populum suum.

Cassi dicendo enim: ubi est: pu-
natus a prophetis aut prius
non esse: aut non posse defendere.
Sequitur. La innotescat. s. vindicta
tua in nationibus peribit.

Nico ita quod apud omnes nati-
ones manifesta sit. cor
ram ocul nostris. **U**ltio sanguini
seruorum tuorum quod effusus est: utro
eat in aspectu tuo gemitus expedito-
rum: ut a vinculis absoluantur.

Collect Translatio romana
sic h[ab]et. Indica san-
guinem suorum tuorum quod effusus est.

Iero Judicium hic iuocat quod san-
guinis martium exquirat a
domino: qui in Apocalypsi ait. Qui escite mo-
dicum donec impleatur numerus suo
rum viatorum. **I**ntret in aspectu tuo
gemitus expeditorum: qui te per longas
lacrimas requirentes absolui: et te
cum esse desiderat. Sequitur. **E**ccliam
magnitudinem brachii tui.

Nico a fortitudinis tue quod pre-
dicti filios mortificatores vel morti pu-
nitores. sicut translatorez romanorum et occisorum

Cass Orat ne filios eorum dominus a
sua possessione p[re]cipiat: quod
professio ei morte puniti sunt et
mortificati. Innumeram enim tunc ibi
turba martyrum fuit: quorum postea
ros desiderat sub domini custodia
manere ne aliquo errore videntur.

Nico Et redde vicinis no-

is nationibus circum tu inde poscas

Hugo Septuplum a vnde a
perfetta in puniti: ne in fu-
turo puniatur. Lin finu eorum a i se-
creto pectoris ubi recognoscunt se pec-
casse. Et redde filii ipsiis impropositum
ipsorum quod exprobauerint tibi domine.

Ieronim⁹ Tibi enim expro-
brant qui martyres tuos in quibus hitas affligunt.

Cassi Qui ergo fuerint increduli
sicut deuoti. et ipsi qui fe-
cerunt iniurias dicant laudes. Tunc
enim dominus gloriose vindicatus agno-
scitur: quoniam maledicorum ore laudat.

Hugo Postea Asaph in exula-
tione cōdubuit lamentationem suam dices. **R**os autem p[re]latis
tuis que tibi peculiarem elegisti
sicut dicitur deuteronomio. viij. et xxvi.
Laudes pasche tue.

Nico quod manna celi nos pauci-
fici. sicut confitebimus tibi. in
confessione laudis in seculum: et non
semel: sed futuris epibus in generatione
et generationem. id est in genera-
tionibus succendentibus.

Cass Vel de futuro seculo istud
accipit p[ro]pter in generatione et genera-
tionem: et in futuro seculo. Annunciam-
bus laude tuam. illam beatissimam
psalmobiam quam chorus sancto-
rum sine cessatione dicturus est.

Nicola⁹ Moraliter p[ro]pter ex-
poni p[ro]posi. iste ve-
ritas o[ste]re ecclesie coi[m]muni[m] infideles sacra lo-
ca destruent[ur] vel ecclesie deplora-
tis strage filiorum suorum quod quotidie
fit per patrem. propter quod in principio hu-
ius psalmi haec deuastatio; lamē

Psalm⁹ Igitur
Vnde secundum dicitur
in psalmis de vita dei regis
Iustus in fine dei regni regnabit
et testemomini Asaph obha-
bita sunt certi iusti regni
ad vindictam contra quod amav-
erat inuiditam ad hanc p[ro]p[ter]e

tatur. et dein humilietur a deo te pro
restauratore depecat. et sine ipse ex
auditois gratiis laudes se permittit
dno red. **Cass** Comitemur ita
vitara. **Cass** q; ealtatis studio
ecce dei bonis letari: et iterum calamiti
tibus ei volemete affligi. Legit
enim felices q; gaudet in pace tua. et
felices oes q; tristabuntur in oibus
flagellis tuis. Quapropter uenit
ut qd vincuiq; fideliu; puenerit ad
nros dolores proximitatis studio tuu
feram: sic Apo. dicit. Si qd patie
vnū mēbz: o patiuntur oia mēbra.
a significat vnū mēbz: ogaudent
oia mēbra. Hinc ei caritas illa p cel
sa qrit. hinc p dicata amitas iuueni
tur. hic et illa celestis affectio gigni
tur: q locupletat eccia domini nostri Iesu
xpi: cui est honor et gloria in secula se
culorum. Amen.

Psalmus. lxxix.

Qui reg. ista
bel int. Titul. In fi
ne phis q comutabu
tur testimoniu Asaph. p astyrijs.
Aug 9 Catahie p. de abuen
tu domini saluatoris nostri
Iesu xpi: a de vinea v de ecclia ei.
Hugo Vn sefus dicti tituli ta
bis est. Psalmus iste di
ties nos in fine v in xpm q est finis
legis. est testimoniu Asaph. v fide
lis pli testatis christi incarnationem.
phis v ad utilitate eorum. q omuta
buntur q infidelitate ab fidice de pto

ad pma. Et catah etiā passyrijs v
p his q dirigunt se ad eristū. Naz al
syrij interpretatur dirigētes Intēbit
enim monē nos ut in melius omute
mur: et ad eristū dirigamur. Pre
mittit enim pmo oīo ps. dicētis.

Cas Quid oia in dei pitate sint
posita: illos tñ dirigē dicit
q se tractae celesti ouersatoe noue
rūt Ido enim subiunctū ē isrl. q ipos
ppiti regit q eū puro corde respici
unt. Nā isrl vir vidēs deū interpretat
tur. Lincede. Ac si dicēt. Sup nos
lumen tue pietatis infundet q p nos
sumus tenet: aspiciens tui redda
mur claritate spicui. Sequitur.

Hugo Qui deducis. p doctrinā
nā aploēū velut ouē
in simplicitate co: bis. Joseph. q
augmentū interpretatur.

Cas Fideles p plm debem⁹ abū
tere q sic in caulas domini debu
citur: qsi oues ad pascua ogregen
tur. Et nō ppriaverba singul data
fuisse psomis. Regitur q isrl est. de
ducit q Joseph est. Addit. **Ovi**
sedes sup cherubim manifestae. Chē
rubim plenitudo scie interpretatur.

Glo v caritas in q christū do
minū sedē manifestū est

Cass Sive maiestatis erat: ro
gat vt beneficio sācte incarnationis ap
pareat: qtin⁹ fideles suos firmissi
ma credulitate confirmet. Cui au
tem christū spirituali virtute ma
ifestari deprecatur: demonstrat
cum dicit. Loram effraym: bema
min: et manasse. Effraym fedi
ficatio interpretat. beniamini fili⁹

dextere: manasses vero oblitus.

AUG⁹ Appare ergo coram fru
stificatione: coram filio
dextere: a coram oblio.

Collect Illi enim p̄ do ne i sū
dignos penitētē faciunt. a hi qui
in sancto ope fortes sunt. a hi qui
pp̄ter amorem sp̄ualem semetip̄os
obliuiscuntur. Sequit̄l **O**xcita dō
mine potentiam tuaz et rem ut sal
uos facias. **O** Rept̄t aper
nos. **O** tius qd̄ ora
uerat. Odo talis est. Rem tuip̄se
in carne ad saluandum genus h̄n
manū. La excita. a ostende poten
tiā tuā. In resurrectione. quia vi
sus es infirmus i passione.

NICO Et cum veneris! **O** ̄esus
virtutū couerte nos. La
culpa ab gratiā: a luciu ad letici
am. La ostende faciem tuā.

HUGO a filiū tuū p̄ quem co
gnosceris. Let. si hoc
facis. salui erimus. p̄ fidē q̄ saluā
tur credētis. **O** Mīne dē virtu
tum h̄uanaꝝ & angelicarꝝ quous
q̄ irasceris. id est iratus appareb
l̄ sup orationē serui tui. e.

CAS vt nōnulla iam puenire
facias que p̄ pp̄ietas tu
os pmisisse cognosceris. Et intue
re pietatem ac desideriū supplicatis
Iratū sibi dūm credebat: qm̄ h̄ua
no generi subuenire tardabat. Et
quousq̄ etiam! **O** Ibabis nos pa
ne lacrimarū. Nam̄ enim lacri
marꝝ vita est plena doloribus. sed
tamen i ea dñi miserationē cibamur
qm̄ dñibus erūmisq̄ non exfigui

mur: s̄ potius eridimur. Sequit̄.
La potū dabis nobis i lacrimis in
mensura. Quid est mensura. Indi
scributo modo: sicut dicit aplas.
Fidelis dē qui non patiet̄ vos tem
ptati sūp̄ id qd̄ potestis ferre.

Augusti Ilsa enim est mē
sura. p̄ virib̄ tuis
vt erudiariis: non opprimaris.

HUGO Vel potū dabis nob
i lacrimis i mensura:
vt quātitas pene respondeat quāti
tati culpe. Sequitur.

AUG⁹ D̄suisti nos i cōtra
dādeꝝ vicim̄ nūis: a im
mici nū subsānauerūt nos. q̄ ḡeti
les tradicebat aplis cui p̄ dicaret
mortuū resurrexisse xp̄m. Et subsā
nādo eos dixerūt. Quis est iste no
no p̄ demōꝝ nūciator. Qui sunt
isti colentes mortuū: adorantes eu
cifri. Cōtradicebat: s̄ traditor
vicebat. q̄ siḡ se q̄ban̄t a ex cōtra
dictore fidelē efficiebat. Deīn repetit
verbi sup̄ dīctū. **O** Omīne deus
virtutū vnde nos: a oīde facie tuā
a salui. **CAS** Petīt p̄nitiam xp̄i
erim̄. **CAS** aduenire. Ilsa est
em̄ p̄ quaz salui facti sum̄. Ilsa p̄
quaz laq̄os mortis euafim̄. Ilsa p̄
demiq̄ q̄ a idignis a cōfiteb̄ celo
rū regna. **M.** Cōseqnē describit̄
largit. **M.** p̄cessus ecclie ante
xp̄i aduetū: q̄ ap̄tio noīe dī synago
ga q̄ ec̄ eccia noīat. q̄ r̄vna ē ecclia
veteris ac noui testam̄tū: q̄ freqnē
vīea dei dī: de q̄ Greg. oīe. vñ. sup̄
euāgeliō ita dicit. Quis vō p̄ iissa
mitias silitudiez recūtenet q̄ cōdi
to: nē q̄ regit nos q̄s cōdidit a elōs

uos sic in mundo perfridet: quia sub
iectos dominos in domo: qui habet vi
neam suam. Ecclesia que ab Abel
iusto usque ad ultimum electum qui in
fine mundi nasciturus est: quod san
ctos pulit quasi tot palmites mi
sit. De hac ergo ecclesia dicitur. **L**et
neam. et populum istab de culto
rem. iuxta illud psalmi. v. Vinea domini
exercitum domus israel est. Sed
pro transubstisti. Reducendo populum
illorum mirabiliter in signis a parte
terris. Leicisti gentes. de terra promissa
omnis. videlicet amoreum. ethereum. iebu
zeum. pluresque alias. La plantasti
eas. Redendo populo istab in terra
promissionis quae est. Iosue. xi. **D**omi
nus fuit in conspectu eius. si co
luna nubis per diem: et in columna
ignis per noctem. Exodus. xiii. La plan
tasti radices eius. et factorum patres
ridelicet Iosue et similes: qui in cul
tu dei a fide erant radicati. La imple
vit terram. per multiplicatorem plus.
HUGO. Peruit montes. et probas umbra eius.
et ceremonia et figure. quod in um
bra et obscuritate locuti sunt. et ar
busta eius. et eius excrements. Cedros
dei. et Moysen et Aaron qui alios
fuerunt dationes hos eripuit hec
vinea crescendo. **V**ia extendit
palmites suos. et filios. usque ad
mare. et mediterraneum. La usque ad
flumen. et eus fratres pagies. et gna
to eius. quod subiungauerunt sibi
moabitas et amonitas. Sed licet
ita esset dilatata: tamen propter pec
cata sua male tractata fuit ab ini
miciis. Unde queritur.

NICOLAUS. Ut quod desideravisti ma
gister. ceriam eius. et lapidem
clausuram vinearum subtrahendo
angelorum custodiam: eo quod popu
lus erat ad idolatriam conuersus
Vel per maceriam intelligitur clau
sura hierichon quam destruxerit caldei.
CASSIUS. La vindemiant ea; et
diripiunt et concul
tant eam. homines qui per grediu
tur viam. Gentes singuli que in cir
citu eius habitabant. **X**ter
minauit eam. et extra terminos et
patriam suam ubique dispergit gen
tes iudeorum. **A**per. et **V**espasia
nus veniens. de silva gentium: pec
catis idolatrie opaca. Aper enim
dicitur eo quod in locis asperis como
retur. La singularis ferme videlicet
Titus filius eius. de pastore est ea.
quod reliquias belli tanta deploratio et de
struendo ostriuit ut gete; et ciuitatem
qui herba et pabula frumenti de pasti
one obfici. **N**ICOLAUS. Quod autem de ecclesia
meret. **N**ICOLAUS. an adiuetum Christi
et de sinagoga iudeorum dictum est: hoc
de ecclesia catholica propter expoliacionem
In ea; sed egipcio transubstisti.
et ecclesia tua de infidelitate gen
tium ad fidem. Ideo subdit Leicisti gen
tes. de infidelitate sua. La plantasti
eas. per apostolorum predicationem. Dux iti
neris fusti. scilicet apostolis. quia
Mathew. vult. dicit. Illi autem prece
predicauerunt ubique domino cooperante
et sermonem confirmante sequentibus signis. **O**peruit mo
tes umbra eius. conuertendo mun
di principes. La arbusta eius. et po
pulu vulgare; Insuper La cedros

Venerabilis
ab aliis

dei & maximos sapientes! videlicet
dionisii Augustini & alios p[ro]les
Iero Extendit palmites
suis. Nos sumus palmites
qui ex vita illa frondumus.
Vsq[ue] ad mare & usq[ue] ad baptismum
quia mare in Apocal. baptismum
figit. La vsq[ue] ad flumen pagines
eius: ut qui in ea renasteretur ba-
ptismo: abluerentur.

Nicola Sed quoniam ex cre-
dentiis multis multi dedi-
nauerunt a fide et moribus. Ideo
subditur. Ut quid destruxisti
n[on] destrui promisisti maceriem ei[us]
& clausuras virtutum. La vindemiat
eam omnes qui pergreduuntur vi-
am. & spiritus maligni qui discur-
runt ad destruendum ecclesie fructu[m]
querentes quem deuorent. Ex-
terminauit eaz aper de silua & por-
cus silvestris: qui est animal imi-
dam. propter quod signat demonez
temptantem de luxuria. La singula-
ris ferus depastus est eam & demo-
temptans de superbia: que etiam bo-
nis operibus insidiatur ut pereat.
Iste versiculos potest ad litteram
legi de ecclesijs & monasterijs.

Hugo Quia enim demones
diuinitur viam cogitationum nostra-
rum: vindemiant animas subditorum
propter defectus prelatorum: qui in
spirituali officio non custodiunt gre-
gem sibi commissum. Idcirco extor-
minauit & extra terminos posses-
sionum posuit ecclesiam vel monaste-
rium. La per de silua & principes se-
culares. Quomodo hoc sit subiungit

bicens. La singularis fessus. Et ty-
rannus per se & suos ministros qui
singulares sunt per superbiam et
crudelitatem. Depastus est eam
expendens et rapiens bona eius. Et
bene dicit exterminauit. quia reue-
ra monasterium vel ecclesia non est
domina reddituum suorum: sed tantum
procuratrix vel dispensatrix per prin-
cipibus militibus: & ministris do-
mino tamen qui ei bona expendunt.

Nico Conseque[re]t descriptib[us]
status ecclesie perfectus
per abuentum Christi. quia predicatione petit
Asaph deuote: dicens. Deus vir-
tutum conuertere. Ip[er] condescensionem
bonitatis tue. Respice de celo & vi-
de loculo tue clementie.

Cass quibus fluctibus labore[nt]
Humanitas: quibusq[ue] pecca-
tis ad inferna rapiaet. La visita[re].

Nico in propria persona. Lyneaz
istam q[ue] factum est in sua
benedicta incarnatione q[uod] visitauit nos
omnes ex alto: sicut dicitur in Luke.

Hugo La p[ro]fice eam quia plan-
tauit & r[ec]hoauit. De
xtera tua & propiciatio tua.

Nico Statu[n]dum veteris testa-
menti fuit impensis: sicut
quod dicitur Math. v. Non rem solue-
re legez: sed adimple re. Cerimoni
alia vero que tantum figuralia erat
adimpleuit in sua incarnatione et
passione. cuius erant figure: & sacra
metra efficaciora instituit videlicet ba-
ptismi & imolatois corporis & sanguini
sui quod fecerunt gratias: & introducunt
ad glorias: quod non poterat facere imola-
tio agni paschal[is]: ceteraque sancta

veritatis legis. propter quos dicuntur egena et infirma: sicut apostolus ait ad Gal. iiiij. Let. Ite pfectio facta est super filium Iouis i. sup xpm qui in euangelio vocatur filius hominis i. virginis. Alij sunt filii hominum. viri a mulieris que dñm christum confirmasti tibi. Apud homines dicens Matth. iiiij. Dic est filius meus dilectus. Vel habet filium homis. O fili dei. Confirmasti tibi i. immobilitatem assumpisti. qd huius matrem quam semel assumpxit nunquam dimisit: ut Damascus dicit. Vnde a in triduo mortis christi anima exstens i lymbo a corpore i sepulchro fuerunt coniuncta verbo.

HILGO Et ut ita pfectias eccas; Nec saigni i peccata puenientia ex cupiditate seu amore accendente. La suffossa libet peccata puenientia ex timore pue humiliante. Nam omnia peccata vel ex amore: vel ex timore omittuntur.

Cassi Dece ei peccata ab iheres patione vultus tui peribunt quodam pectoribus dicuntur es. Ite in igne; eternum qui parat est dyabolo a angelis eius. Adhuc petit Asaph a deo patre aduentum erit: dicens. Fiat manus tua super virtutem dexteram tue i. vt mittet signis filium tuum ab redemptore mundi. **H**ILGO qui est dextera tua i. similitate. Et quod sit iste vir declarat cum subiungit. Let ipid est super filium hominis. Sglorioso virginis Marie. Que confirmasti tibi. sicut super expostum est. Et Iai h. feceris. Non

discendim. Et non discendim a te. eum post ydola vel ceremonia. Lvi uisicabis nos. Ivinouabis lauacio regenerationis. La nomen tuum in vocabim. Icum gratia actione. Et qd a nobis non est ut tibi adhereamus. Ideo. Omne de virtutum quod solus potes te incredulitatis morte liberare. Converte nos.

RICO Ade te pfecte diligendus. La ostende nobis facies tuam. Ip aptaz visionem. Asahui erimus. qd in dara visione a pfecta fruitione dei consistit eterna salus.

CAS. Que suauitas: que fit ut vitas versiculi huius hinc datur intelligi: qm in hoc psalmo triplex eum repetitio memorauit ut quasi prati floriferi planicie se sam per ordines certos iocunditas rosei coloris ocnaret. In ista siqde breuitate regulam totius religiosis exponit. Primum est enim ut nos dominus couertat. Demde ut ostendat faciem suam. Tercium ut salvos faciat. Non enim anteqm couertat ostendit faciem suam. nec salvat nisi nos prius lumine sue pietatis inspererit. Quapropter versus iste mente credendus est. quia a p i phuz sub breuitate petimus quicq; nobis expedire monstratur.

JERONIMUS Tibi ergo domine de pat omnipo tens supplices de precamur quatinus ipsum dominum nostrum Jesum christum; qui est imago tua qui est facies tua: qui est illuminatio vultus tui i quo manes: et etiam qui manet in te nobis ostendere

bigneris: q̄ purificati⁹ mentib⁹ no
stris dignetur illabi: se q̄ nob̄ mū
di saluatore⁹ ostēdere: nosq̄ inspi
ratione sancta saluare. Ipsi gl̄a ⁊
imp̄ū tecū ⁊ cum sc̄ospū ⁊ nunc a
in secula seculorū. Amen.

Psalm⁹.lxxx.

Exultate deo
abūto. no. Titulus.
In finem pro torculari
bus: quinta sabbati: psalmus
ip̄i **NICO** Ad l̄am Asaph
saph. **NICO** fecit h̄uc psalmū
ad decantandū p̄ leuitas in princi
pio mēlis septēbris in festo sceno
plégie: q̄d dicitur a scenos quod
est vmbra vel umbraculū: ⁊ pha
gin comedere: q̄d alio nomine dicit
festū tubarū. Illo tempore complete
sunt vīndemie in terra p̄missionis
a ideo de vīmo tunc expresso in tor
cularibus siebant libamenta sacri
ficiorū in templo. ppter q̄d ad l̄az
psalmus iste intitulat⁹ pro torculari
bus: quem leuit cantabant i di
cto festo scenoplegie vel tubarū:
pro gratia tū actione de fructibus
animi collecte: q̄d collectio tūc erat
completa. **AUG⁹** Sed q̄d de actua
ta. libus torculari
bus nihil in psalmo dicit: cōstat
spūalia eē torcularia que hic me
moran. **HUGO** Agitur enī in
tue. **HUGO** hoc psalmo de
spiritualibus torcularibus ⁊ de tri
bulationibus a pressuris eccl̄ie

in quib⁹ olenz ab amūrā sciūgi.

Cass. quādō de o puras mētes
declarat: a fe tulentis co
scientias cuiūdeter assignat.

HUGO Est ergo sensus tituli
talis. Psalm⁹ iste di
rigens nos in finem ⁊ in christuz
dominuz. cantatur ip̄i Asaph ⁊ si
delibus christiamis per Asaph in
tellectis. a est pro torcularibus ⁊
pro tribulationibus in quib⁹ bo
ni sepantur a malis. sine de quita
sabbati ⁊ pro quinta die septima
ne in qua faci sunt ex aqua pisces
a aues. sed aues euolauerunt ⁊ pi
sces remanserunt in aquis. Ecce se
paratio. Sic deus ex baptismo cre
at christianos. sed quidam eoz
accepta baptismi grātia reflanet
in fluctibus huius seculi: videlicet
homines curiosi: amatores seculi.
Alij adūti penitus virtutum leuan
tur in aera: quorum ouersatio est
in celis. Intentio psal. est monere
vt contemptis mīsimis ab celestia
eleuemur. Vos ergo Asaph ⁊ co
gregatio. dm⁹ ⁊ quicq; fidelis.

NICO Exultate in mentis
deuotione deo ab
intuī nostro in omnibus pericul
lis ⁊ negocīis: qui in alio psal. di
cit. Cum ipso sum in tribulatione
eripiam eum. Lūbilat⁹ cum im
fabili mentis leticia. **Ieo Jacob⁹**
⁊ christianorum qui supplantant
vitia. Nam Jacob supplantator in
terpretatur. Licet enī sit de omni
um p creationē: tū ē de xpianorū
p cultū. **HU.** umite psalmū ⁊
spālez. **HU.** deuotōez in omnib⁹

a deo accipit quā a vobis non habetis. a dñe tympanū & carnis mortificatione et castitate offerte deo. Et dicit dñe. qd̄ deus voluntariū a non coactū amat seruitiu;

Cass. Nam sicut tympanū vi sum solet resonare pulsuz; sic & hominū corpus dñi p dno tribulatiō b9 qualitē ad superna mandata dulcissimū respicitur. Hoc ergo cōmonet ut accipiētes diuina verba dño de leamus offerre terrena. qd̄ facim⁹ dñi elemosinas largimur; cuiz ieiunū s̄ corporis affligimus; cum virtutia seculi suu etiā auctore despiciam⁹. Abdidit. Lpsalteriū iocundū cū cythara. Ammonet emi; a hēc duo iocundissime copulari ut verba dei qm̄ in psalterio continēt; et cythara q̄ huānos ad⁹ signare cognoscit in vna societate deleat suemire.

Aug⁹ ut p̄dicatō iherbi dei corporalib⁹ vnde am⁹ opib⁹ **Nico.** Bucinate in neome ma tuba & canite in nouum tuba. Juxta lram in oībus nouilunijs faciebat in dei festū p̄tē beneficiū diuīe gubernatiōis: eo qd̄ i nouilumō cōmūtert̄ appetit magis trāmutatio tp̄is. Et qd̄ festum tubarū cōcurretat cū nouilumō. iō additur. Im̄ insigni die solennitatis re **Iero.** Illi & caneabant tūstre. **Iero.** ba i pascha; p̄theoste; a scenop̄hegia; nos vero mō iudeah; licet om̄i tpe deo canē debeam⁹. p̄cipue tū i resurrectōe; i remissione; & i dom⁹ inouatōe. hoc ē quoties resurgim⁹ in xp̄o cū remis-

fionē p̄ctō xp̄ accipim⁹; & dñmus p̄atoris nostri & cōscientia nostra in nouata fuerit post ruinam.

Nico. Via p̄ceptu; in iste de tali bñficio reddant̄ gratie deo. La iudicium. approbatōis cōuenit deo Jacob. Et xp̄o qui est deus christianoz; qui approbat talem gratitudinez homis. Estmonium in Joseph posuit illud. Per Joseph qui cresces int̄ptat̄ augmentuz in homis opib⁹ signat; hoc ē quo cladem testimoniū diuīe gratie cresces in mente. Lcuiz exiret de terra egypti & de tenebris ignorantie p̄ illuminationē diuīe gratie linguam quā nō nouerat audiuit. qd̄ tunc diuīas cōsolationes p̄cepit. O uertit ab onerib⁹ dorsum ei⁹. qd̄ talis absoluuit a iugo mūdi; carmis; & dyaboli. Lmanus eius in cōphimo seruierunt.

Cassio. Quāuis ad historiā istud dicivideat: qn̄ in egypto iudeorūz populus diuīsis necessitatib⁹ seruiebat. modo ut lateres faciebat: modo ut terrā cōphimis exhiberet: tamen istud christiano rūm partibus diligenter applicam⁹; a quo dñs auertit deus onera peccatorū quando se felici humilitate p̄sternūt; sic ip̄e ait. Venite ad me om̄es qui laterratis & onerati estis; & ego reficiā vos. Cōphimos autem dicimus per quos sordium purgamenta proīcim⁹ ut loci puritas elucescat. Manus igitur suas in eis tenent qui peccatorū immundicij occu-

177 A.D.
Eduardus
177 A.D.

pantur. **S**ed de hac seruitute libera
mus a dño qn̄ scelerū nostrū sor
dibus expiat. **I**ero Prophete a
mur.

Iero psalmi ideo
obscuri sunt: qm̄ subito cu; nescis
persona mutat. Demigvsgq̄ huc lo
catus est xp̄pheta. Nam subito idu
citur persona dei loquētis ad popu
lum cum dicitur. **N**on tribulatio
ne inuocasti me. Quicq; in tribu
latiōe es: securus esto. Inuoca me
a exaudieris. Vñ subdit. **L**a exau
diū te in abscondito tempestatis.

Grego. scondito ergo tēpe
statis hoc est in forti impugnatio
ne demonis audīt. q̄ clāmor dēp
eantis est hec ipsa fluctuatio tribu
lationis. pbauit te apud aquas cō
tradiāt. **H**ugo Sed m̄ trāz de
omis.

Hugo Moysē a Aa
ron dicit q̄ in aqua cōtradictiōis
offendētūt dēū: vt legitur Numeri
xx. Et id non sunt ingressi terram
pmissiōis. Nobis autē dicit dē.
Lprobauit te apud aquam contra
dictio. **G**rego vt supra pro
mis.

Nico Non solū enī demōes per
seipsoſ iustos hoies mo
lestāt: b̄ etiā p̄ maloſ hoies vt eos
ab īcepto bono retrahāt. a h̄ eo
catur q̄ tradictōis: vbi iust? pro
batur qn̄ p̄ hoc a bono nō impedi
tur: b̄ magis p̄ cōstantiā in hoc fir
matur. Et talibus dicit deus.

Cah **H**udi p̄ le me? q̄ ne
cōcis cu; malis aliqua mo
rum p̄ mixtione confundi.

Hug **L**a contestabor te. **L**a te
ste oscia tua loquar. **L**israel id est popule christiane
deum vidēs per fidem.

Nico **L**si me audieris. **L**imāda
tis meis pseuerādo. **L**non
erit in te dē reçēs: necq; adorab dēū
alienū. **D**e reçēs a alieno dē crea
tura q̄ male amat. sic pecunia ē de
us auari. ribāda est dē luxuriosi.
venit dē. **I**ero **I**rat⁹ sum. ira in
gulosi. **I**ero dē est. Quotūq;
vitia habem⁹ seu p̄tā: tot reçēts
hēm⁹ deos. Vnusquisq; enī q̄ ma
gis cupit a venerat: hoc illi est dē.

Ego. **H**ugo **f**ur dñs deus
enīm. **H**ugo **t**u⁹ l̄ a nō ali
us. Et id soluz me debes diligē: co
lere: a adorare q̄ eduxi te. **P**grām
baptismi de terca egypti. **V** de tene
bris p̄c. **I**ero **E**t si vis accipere
cati. **I**ero a h̄ie ipſu; dñm
deum tuum a salvatorem.

Nico **L**bilata os tuū. **L**v desideri
tum tuū ab bonū. a imple
to illoſ gratia mea. **L**q̄ solus deus
appetitūz hois potest satiare. **E**t q̄
ecclesia militans est sic sagena con
tinens bonos a malos xpianos.
Postq; dixit de bonis cōseqntē ſb
dit de ma. **H**u. **E**t si audiuit
lis: dices. **H**u. **p**plus me? v̄o
meā. **P**opulū ſuū dīc malos xpia
nos q̄ ab eo creati sunt: a eius p̄cio
ſanguine empti. **D**e quib; ad
huc dicit. **L**a israel. q̄ detinet me
videre per fidē. **L**non intēdit mihi.
Jeroni. **E**go autē ſto a nō oſtū
a pulso. a volvot ape
rias et ingrediar; et nō viſ apire.

*na d
m*

Acquid tunc simili eos terra est
NIC sed de desideria cordis eo
maliciam subtraxi ab eis gratias
meas; sic desideria carnalia se quoniam
libunt in aduentibus suis
id est in peccatis enormibus ab
ipsis misericordia malo in malum redendo
ITCO. Infelix est qui a deo non
cans non peccat; iste miser est
Cass. Putat enim peccator
Cass. genus esse beneficium si
suis voluntatibus permittatur exple-
ri. cum dicat apostolus. Tradidit
illos deus in concupiscentiam cor-
dis eorum. in imundicia et reliqua
consequenter ostendit quod pena ista
non ob aliud eis infligitur quod propter
peccata eorum unde dicit
NIC **P**opulus meus au-
dit me. In hi obedie-
do. si in vijs meis ambulas
set. precepta mea obseruando que
sunt via puenienda ad beatitudines;
Iuxta Mathe. xix. Si vis a divitiam
ingredi serua maledicentem per nichil
id est gratis vel pro modo suo
tuo mihi factu. sed fitan inimicos
eorum humiliasem. id est demo-
nes et malos homines eis subiecis-
sem. La super tribulantes eos misis-
sem manum meas. Non potest atque de-
fensionis mee. Et dicit forsitan non
propter mutabilitatem voluntatis
divine que est immutabilis. sed
propter certitudinem hominis de
bono in malum. propter quod frequen-
ter impeditur diuine permissionis
effectus. qui est sub condicione.

si homo perseveret in bono
Cass Vnde a intelligere debe-
mus quod a nob autem
titur deus non esse pietatis defectum
sed magnae letonis aculeum id est
tormentum suspenditur etiam in
dum a defensione sancto cui quod
tribulacionibus et afflictionibus
temptantur. Sed iustos sic tempta-
ti patitur ut non deserat. Impios
autem tribulari permitte ut se ab
eis reddat alienum. Post domini
verba asaph inimicos eius digna
execratione redarguit dicens
NIC **E**nim vero dominum
uid est malum christiani
mentiti sunt ei. recedentes a promissio-
ne quod ei fecerat in baptismo. Men-
tintur enim qui bonis se promis-
sis obligantes in pessimos iterum
relabuntur errores. La erit tempus
eorum in secula. In eorum punicio
erit eterna translacio romana ha-
bit et erit tempus videlicet punitio
num eternum quod illis dicetur
Ite in ignem eternum. Et licet sint
ei mentiti tamen ex abundancia pietati
sue. Obiavit illos ex adipe fru-
menti. In sacramento eucharistie
La de petra melle. Translacio he-
braica habet et de petra mellis.
Istus est de christo. saturauit eos. Un-
de apostolus. v. ad cor. x. 4. De
tra autem erat christus. quod mel co-
solacionis administrat suis fide-
ibus. Sed quando sunt ingrati de-
tantis beneficium: deseruntur a deo
et dimittuntur in desideriis suis: et sic
inimici domini effecti. erit **AUG⁹**
tempus eorum in secula. **ff. v**

Sig. B. 1. 1. fol. 10v
datus
argum.
lupulus
Lugd.
G. 1.

Nō ē sibi pollicet vniuersitatis. ha-
bens facta nepharia. que regnū
dei non possidebunt. **E**t dicat sibi q̄
mā haleo signū xp̄i a sacramētu
christi. **N**ō delebo iū metrū. apo-
stolus dicit. Fundamētu; aliud ne-
mo p̄t ponē p̄t ib̄ qd̄ est positiū cri-
stus ihesus. **E**t seqtur infra Alius
emim supedificat aurū a argentū;
lapides preciosos. aliū ligna. si
pulā fenum. saluus erit. sic tamē
quasi p̄ ignem. **E**rgo per ignem
purgor a propter fundamētū
id est christum non pereor. **Q**uid
es. **N**unqđ christianus suz. quid
aliud raptor adultrat; et cetera
de quibus dicit apl's. quoniaz q̄
talia agunt regnū dei non posside-
bunt. **C**erte ergo talib⁹ p̄ peniten-
tiā non corredit regnū celorum
speras. e non op̄mor q̄a qui talia
agunt regnū dei non possidebūt
Expone ergo inquis nobis ligna.
stipulam. fenum; qui edificant su-
per ipsuz fundamētū. quomō
non pereant sed salui fiant. sic ta-
men quasi p̄ igne; **O**bscura est
quidem illa questio. sed nō possuz
breuiter dico fratres. sunt omnes
omnino cōtemptores huius seculi
q̄ non terent dilectione aliq̄ fre-
nis operibus sed casti iusti. sancti
continentes. fortassis a omnia sua
rendentes. a paupibus distribu-
entes aut possidentes ista tempo-
ralia tanq̄ non possidentes. a vi-
tes hoc mundo tanq̄ non videntes
Si tal es edificas super fundamē-
tū videlicet christum. aurū a ar-
gentum a lapides preciosos. Sunt

aūtem alij qui reb⁹ infirmitati hu-
mane concessis īherent aliquam
tulum dilectione. non capit ille vil-
lam alienam sed sic amat suaz vt
si p̄diterit coneturbetur. **N**on appe-
tit v̄orem alienam. sed sic iteret
sue. vt modum non teneat prescri-
ptum ī lege videlicet vt misceatur
ei liberorum p̄creandorum cā. non
tollit aliena sed ēpetit sua. a habz
iudicium cum fratre suo. cont̄dit
p̄ reb⁹ tremis ampli⁹ q̄ dec̄ eu⁹
eū promissum est regnum celōtū
Non totū cor sursum eleuat; sed
aliquam cīns p̄ tē ī terram tra-
hit. Edificant talis lignum. fenu. si
pulam super fundamētū Audi
ergo nō potes tenere possessionez
istam nisi dixeris falsū testimoniū
um. a hoc non facere. christū ī fu-
damēto ponere est. veritas em̄
dixit. Os quod mēt̄ occidit aīaz
Ergo si possessionē tuā diligis.
non tamē propter illam facis ra-
pīam neq̄ boniciāz neq̄ falsū
testimoniū dicas. non propt̄ il-
lam falsuz iurās nec xp̄m negas
eo q̄ propter illam tec̄ non facis
christū hales ī fundamento. **S**;
quia diligis illam. a cōtristarī si
p̄dis illam. non tamē preponis
eam christo. nec sic amas eam vt
si dicatur tibi. **I**psam vis ante ci-
stum. **E**t si tristis eam p̄dis. plus
tamē amplectaris christuz quē
posuisti ī fundamento. super hoc
fundamētū posuisti non aureuz
a argentum aut lapides preciosos
sed ligna. fenu a stipulā. **S**aluus
ergo eris cū ardere cepit qd̄ edi-

Platin⁹

Fusili

Colleda

slaphy

Mithra

te iste platin⁹ ab ap̄g⁹ a

Diec

otra

argos

ema nequicatio p̄tē fur

diuina iusticia. Vnde alap

p̄tē primo dicie

Gesu

ficasti: si tamē quasi per ignem.
Nemo emis sup fundamētū hoc
edificans a dulcieia formicācōnes.
blasphemias. sacrilegia. ydolatri
am. piuria. putet se satiū; futur
pignē. quasi ista sint ligna. senū
stipula: sed qui vt dicū est edi
ficat amore m freno y super funda
mentū regnī celōtū v super ipm
ardebit amor reū tempalium. et
ipse satiū erit p ydoneū fūdamē
tum dñm nostrū ihesuz xp̄m q̄ est
benedictus in secula seculorū. Amē

~~Psalm⁹ xxxi~~

Deus stetit in
Collect or Titul⁹ psa.
asaph. Misticē exponi
tur iste psalm⁹ ab Aug⁹ a Cassi.
Nico contra sacerdotēs a serī
bas iudeorū. q̄ christū
huilem a paupēm iūste condēp
nauerūt ad mortē propf q̄ p di
uinū iudicū fuerunt a romams tē
poralite occisi a captiuū a in iudi
cio extremo sunt condempnandi
Collect. Mortaliter vero idem
psalm⁹ exponit a Je
romimo alijsq̄ q̄bus dā doctorib⁹
Nico otra puersos iudices.
Nico. arguēs eorum malici
am nequiciā: a petens super hoc
diuinā iusticiā. Vnde asaph pro
pheta primo dicit
Deus stetit in synagoga. Idē
in congregacione. Nam synago
ga dicitur a syna quod est con et
so ge aggeratio. deorū. v iudicū

hū q̄ dicit exo. xxiiij. Ad te os vtrū
usq̄ cā pueniet v ab iudices. Et di
cit deus stare in congregacōe iudi
cū: quia clāvidēta attente facta
a dicta e orū. Ideo subditur i me
dio aut̄ deos diūdicat. v diste
mītūtū in iudices iūstel iūste
iūdīcent. a ideo subdit asaph contra
iudices puersos. Usq̄ quo idē
q̄bū. iūdicatis iniquitatē iūstificā
cando partem iniquaz prop̄ mu
nera vel fauorem. a facies pecca
torum sumitis. idest psonas ma
lorum propter eorum potentiā v
aliā causam acceptatis.

Iero Qui a si venerit paupe
habens iūstū negocīū
a venerit diues habens malū neg
ocīū. vos personaz apicītis t
non ne **Nico** v dicate e
gociūz geno a pupillo
lēiū iūsticā deērādo l humilez a
paupētez iūstificare. Idē suā iūstī
ciam conseruate. **Rip̄ite** paupe
rem de manu fortiorum eūis. Idē
de manu diūtis a inqui. a regenū
de manu peccatoris liberate. q̄ eu
calumpniatur iūste

Hugo Et quia prauum in
dicū lexe p̄eueit
ex ignorantia. Ideo subditur

Nescierunt. Et quia peius ē not
le scire. Ideo sequitur. Neq̄ it teller
erunt. idest notierunt scire iudici
um meum. Vnde psalmus Noli
it intelligere. vt bene ageret. Et q̄a
pessimū est malum opeari. So
subiungit. In tenebris abulat.

Nicol q̄a pueritas affect⁹

•Fij.

magister 460°